

DOTNUVOS MIESTELIO BENDRASIS PLANAS

SPRENDINIAI

BENDROJO PLANAVIMO ORGANIZATORIUS

**KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS**

BENDROJO PLANO RENGĖJAS

**KAUNO ŠĮ „KAUNO PLANAS“
DIREKTORIUS GEDIMINAS ŠINKŪNAS**

KAUNAS, 2011

DOTNUVOS MIESTELIO BENDROJO PLANO RENGĖJAI:

PROJEKTO VADOVAS:

PV (A 1760)	JURGA MISIŪNĖ	_____
-------------	---------------	-------

RENGĖJAI:

ARCH. (A 1707)	MARIUS IVAŠKEVIČIUS	_____
ARCH. (A 1761)	DONATAS DUOBA	_____
ARCH. (A 1576)	LAURYNAS BYLA	_____
PDV INŽ. (17744)	ZITA NORMANTIENĖ	_____
ARCH. (A 175)	ALVYDAS PRANAS STEPONAVIČIUS	_____
ARCH. (A 1564)	EDMUNDAS JACKUS	_____
ARCH.	EDMUNDAS BAGUCKIS	_____
INŽ. (22132)	AIVARAS BRAGA	_____
NKPS NR. (0733)	NIJOLĖ STEPONAITYTĖ	_____
PDV INŽ. (8813)	ELENA KANCLERYTĖ	_____
INŽ.	EDITA ŠALNĖ	_____

TURINYS

TURINYS	3
ĮVADAS	4
1. URBANISTINĖ APLINKA.....	8
1.1. APSKRITIES IR RAJONO BENDRŲJŲ PLANŲ ĮTAKA MIESTELIO PLĖTRAI.....	9
1.2. MIESTELIO BENROJO PLANO URBANISTINIAI ASPEKTAI.....	11
1.3. MIESTELIO TERITORIJOS NAUDOJIMO REGLAMENTAI	13
1.4. TEKSTINIAI REGLAMENTAI	16
1.5. MIESTELIO TERITORIJOS BALANSAS.....	18
2. GAMTINIS KARKASAS IR ŽELDYNŲ SISTEMA	19
2.1. MIESTO ŽELDYNAI IR MIŠKAI	19
2.2. GAMTINIS KARKASAS.....	19
2.3. EKOLOGINĖS APSAUGOS ZONOS.....	23
3. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO TERITORIJOS.....	24
4. SOCIALINĖ APLINKA.....	28
5. EKONOMINĖ IR VERSLO APLINKA	32
6. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA.....	34
6.1. VANDENTIEKA IR NUOTEKOS	34
6.2. ŠILUMOS TIEKIMAS	38
6.3. ELEKTROS TIEKIMAS	39
6.4. ATLIEKŲ TVARKYMAS	40
8. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS VISUOMENĖS POREIKIAMS.....	43
8.1. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS SUSISIEKIMO (KELIŲ, GATVIŲ) INFRASTRUKTŪRAI	44
8.2. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS INŽINERINEI INFRASTRUKTŪRAI.....	44
8.3. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS SVARBIOMS MIESTELIO FUNKCINĖMS ZONOMS.....	45

IVADAS

Bendrojo planavimo objektas – Dotnuvos miestelio teritorija (plotas užima apie 950 ha teritoriją, kurią sudaro Dotnuvos miestelis (181,67 ha), Gėlainių kaimas (~240 ha), dalis Urnėžių (~51,4 ha), Aušros (~426 ha) ir Valinavos (~60 ha) kaimų).

Bendrojo planavimo organizatorius – Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktorius; J. Basanavičiaus g. 36, LT-57288 Kėdainiai, tel. (8~347) 69 551, faks. (8~347) 61 125, el. paštas: administracija@kedainiai.lt, interneto svetainė www.kedainiai.lt.

Bendrojo plano rengėjai – Kauno SI „Kauno planas“, Kęstučio g. 66 A, LT-44304 Kaunas, tel. (8~37) 22 01 46, faks. (8~37) 33 77 74, el. paštas: kaunoplanas@takas.lt, interneto svetainė www.kaunoplanas.lt. Projekto vadovė Jurga Misiūnė.

Bendrojo plano rengimo pagrindas – Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2009 m. rugsėjo 25 d. sprendimas Nr. TS-296 „Dėl Dotnuvos miestelio bendrojo plano rengimo“.

Dotnuvos miestelio teritorijos bendrasis planas rengiamas vadovaujantis šiais dokumentais:

- 2009-09-25 Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. TS-296 „Dėl Dotnuvos miestelio teritorijos bendrojo plano rengimo“;
- 2010-06-19 Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. AD-1-721 „Dėl Dotnuvos miestelio bendrojo plano rengimo darbų programos tvirtinimo“;
- 2010-05-24 parengtu planavimo sąlygų sąvadu Nr. 10-10;
- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas (patvirtintas LR Seimo 2002-10-29 nutarimu Nr. IX-1154 (Žin., 2002, Nr. 110-4852));
- Kauno apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas (patvirtintas LR Vyriausybės 2009-06-03 nutarimu Nr. 672 (Žin., 2009, Nr.81));
- Kėdainių rajono savivaldybės bendrasis planas (patvirtintas Kėdainių rajono savivaldybės Tarybos 2009 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. TS-68);
- Kėdainių rajono savivaldybės plėtros iki 2015 m. strateginis planas (patvirtintas Kėdainių rajono savivaldybės Tarybos 2003-06-27 sprendimu Nr. BD – 7 / 248);
- Kitais planuojamoje teritorijoje galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais;

- Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisinais dokumentais, reglamentuojančiais teritorijų planavimą.

Dotnuvos miestelio teritorijos bendrojo plano **tikslai** (patvirtinti Kėdainių rajono savivaldybės Tarybos 2009-10-23 sprendimu Nr. TS-338) yra šie:

1. Nustatyti Dotnuvos miestelio vaidmenį šalies ir apskrities ekonominės, socialinės, aplinkosauginės ir urbanistinės plėtros raidoje;
2. Subalansuoti miestelio teritorijos socialinės, ekonominės ir ekologinės raidos pusiausvyrą;
3. Formuoti sveiką ir harmoningą gyvenamąją, darbo ir poilsio aplinką;
4. Suformuoti gyvenamųjų erdvių ir infrastruktūros plėtros politiką;
5. Saugoti, racionaliai naudoti ir atkurti gamtos rekreacinius išteklius, gamtos ir kultūros paveldo vertybes;
6. Formuoti gamtinį karkasą, sudaryti prielaidas kraštovaizdžio ekologiškai pusiausvyrai palaikyti, o nykstančiai – atkurti.
7. Miestelio teritorijas suskirstyti vadovaujantis urbanistinės darnos principais;
8. Suderinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, visuomenės, rajono savivaldybės ir valstybės interesus dėl teritorijų ir atskirų sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties bei būdo;
9. Numatyti optimalias apgyvendinimo struktūros plėtojimo kryptis, gyventojų demografinės prognozes;
10. Numatyti inžinerinės ir susisiekimo komunikacijų infrastruktūros pusiausvyrą, darną su gyvenamąja aplinka;
11. Sudaryti sąlygas investicijoms socialinėje ekonominėje miestelio veikloje;
12. Išryškinti miestelio privalumus, parodyti ekonominės ir socialinės plėtros galimybes;
13. Numatyti Dotnuvos miestelio plėtros urbanistinius ryšius su Akademijos miesteliu;
14. Numatyti gaires Dotnuvos miestelio ir Aušros kaimo, Akademijos miestelio ir Vainotiškių kaimo sujungimui į vieną urbanistinį vienetą – miestą.

Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktorius 2010 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. AD-1-721 „Dėl Dotnuvos miestelio bendrojo plano rengimo darbų programos tvirtinimo“

patvirtino Dotnuvos miestelio bendrojo plano darbų programą. Šioje programoje nurodyti bendrojo planavimo uždaviniai apimantys pagrindines nuostatas, išorės aplinką, gamtinę aplinką ir išteklius, ekonominę raidą, socialinę raidą, apgyvendinimo sistemą, kultūros vertybes, susisiekimo sistemą, komunalinę ir inžinerinę infrastruktūrą.

Dotnuvos miestelio bendrasis planas yra urbanistinės plėtros dokumentas, nustatantis Dotnuvos miestelio strategines plėtros kryptis teritorijos panaudojimo požiūriu.

Dotnuvos miestelio bendrasis planas skiriamas:

Rajono savivaldybei – priskirtosioms funkcijoms vykdyti, savivaldybės socialinei, susisiekimo, inžinerinei infrastruktūrai, gyvenamosios statybos plėtrai ir įvairios ūkinės veiklos teritorijoms planuoti, saugomų teritorijų naudojimui ir priežiūrai apibrėžti.

Investuotojams – planai nurodys miestelių teritorijų tinkamumą ir patrauklumą įvairioms veiklos sritims vystyti.

Bendruomenei – planai padės suvokti miestelių plėtros perspektyvą, daryti įtaką urbanistinei plėtrai, dalyvauti planavimo procese.

Planuotojams – leis kryptingai rengti žemesnio lygmens detaliuosius ir specialiuosius planavimo dokumentus, išvengti jų tarpusavio prieštaravimų.

Pagal Miestų ir miestelių bendrųjų planų rengimo taisykles (Žin., 2004, Nr. 83-3029) patvirtintas bendrasis planas įsigalioja kitą dieną po to, kai vietinėje spaudoje paskelbiamas savivaldybės tarybos sprendimas dėl teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo, jeigu pačiame sprendime nenustatyta vėlesnė jo įsigaliojimo data. Įsigaliojus bendrajam planui, netenka galios ankstesnis bendrasis planas (jo sprendiniai).

Bendrojo plano sprendiniai rengiami 10 metų laikotarpiui. Savivaldybės tarybos sprendimu jų galiojimas gali būti pratęstas, bet ne ilgiau kaip 4 metams.

Bendrojo plano pakeitimai rengiami, derinami ir tvirtinami ta pačia tvarka kaip ir Bendrasis planas. Bendrųjų planų sprendiniai nekeičiami:

- jei šių planų gyvenamosios, visuomeninės, pramonės ir sandėliavimo, inžinerinės infrastruktūros bei komercinės paskirties teritorijose numatomi kito naudojimo būdo (negu galimas ar pažymėjimu nustatytas) žemės sklypai sudaro **ne daugiau kaip 20 %** bendro konkrečios teritorijos pažymėto ploto. Jei Bendrajame plane yra kelios vienodos paskirties teritorijos, tai 20 % skaičiuojami atskirai kiekvienai teritorijai, jų nesumuojant;

- kai keičiamas taršių gamybinės paskirties objektų žemės sklypo naudojimo būdas, nesukeliant neigiamų pasekmių gyvenimo ir aplinkos kokybei. Šių objektų sąrašą su nurodytais objektų pavadinimais ir tiksliais adresais tvirtina savivaldybės taryba.

Bendrųjų planų sprendinių pakeitimai (vienu metu keičiamų sprendinių kiekis nėra ribojamas) gali būti daromi ne dažniau kaip vieną kartą per metus.

Vadovaujantis Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. AD-1-721 patvirtinta Dotnuvos miestelio bendrojo plano rengimo darbų programa ir *Miestų ir miestelių bendrųjų planų rengimo taisyklėmis* patvirtintomis LR aplinkos ministro 2004-05-07 įsakymu Nr. D1-263 (Žin., 2004, Nr. 83-3029; 2006, Nr. 145-5559; 2011, Nr. 37-1773) konkretizuojant bendrojo plano sprendinius parengti šie brėžiniai:

1. Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys M 1:5000
2. Inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo komunikacijos brėžinys M 1:5000
3. Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys M 1:5000

1. URBANISTINĖ APLINKA

Dotnuvos miestas išsidėstęs Vidurio Lietuvos žemumoje, Kauno apskrityje, Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje prie kelio Nr. 144 Jonava – Kėdainiai – Šeduva.

Dotnuva – seniūnijos centras, miestas minimas nuo 16 a. Pirmoji bažnyčia pastatyta 1636 m. 1701 m. įkurtas bernardinų vienuolynas, kurio mūrinis pastatas išaugo 1768 m. Vėlyvojo baroko stiliaus bažnyčia baigta statyti 1810 m. Veikia Dotnuvos pagrindinė mokykla, yra paštas (LT-58057), biblioteka, globos namai, išlikę Dotnuvos malūnas (su XVIII a. olandiškais girnėmis).

4 km nuo miesto yra Dotnuvos geležinkelio stoties gyvenvietė. Iki rajono centro Kėdainių – 11,4 km, o Kaunas – vienas metropolinių šalies centrų – pasiekiamas per pusvalandį. Be to gerais autokeliais nesunkiai pasiekiami visi didieji Lietuvos miestai.

Rytiniu miesto pakraščiu Dotnuvėlės upė daro kilpą, kurioje įrengtas nedidelis tvenkinys. Miesto parke kasmet švenčiamos Joninės. Čia trykšta šaltinis, kuris veržiasi iš Gėlainių kaimo požeminio ežero. Vanduo yra labai skaidrus, be kenksmingų priemaišų.

Dotnuvoje vidutiniškai iškrenta mažiausiai Lietuvoje kritulių per metus – 572 mm. Tai įtakoja pavėjinę padėtį Žemaičių aukštumos atžvilgiu.

Miesto geografinę padėtį galima apibūdinti kaip ypač dėkingą. Nesunku naudotis gretimų didžiųjų miestų išvystyta darbo ir įvairaus aptarnavimo struktūra. Dotnuva patogi vieta ne tik gyventi, kultivuoti žemės ūkį, ypač ekologišką, bet ir užsiimti tautos kultūros, kulinarijos paveldu, vandens turizmo organizavimu ir daugeliu kitų veiklos būdų.

Dotnuva nepasižymi originaliu išplanavimu, miestas užstatytas standartiniais, būdingais Lietuvos miestams pastatais. Tai eilinė, linijinio plano, su kai kuriais, radialiniam planui būdingais elementais gyvenvietė. Miestas vystėsi palei Kėdainių – Šeduvos kelią ir Dotnuvos upę. Šie elementai lėmė miesto augimo kryptį šiaurės – pietų kryptimi. Tokią užstatymo ir gatvių vystymosi kryptį dar labiau veikė ir netoliese atsiradęs Akademijos miestas.

Dotnuvos identitetą sudaro miesto panoramos dominantė – Viešpaties apreiškimo Švč. Mergelei Marijai bažnyčia, Dotnuvėlės tvenkinys, šalia esantis parkas, smulki gyvenamosios struktūros morfologinė sandara, sezoniniai vaisių – daržovių turgeliai pagal Vytauto gatvę.

1.1. APSKRITIES IR RAJONO BENDRŲJŲ PLANŲ ĮTAKA MIESTELIO PLĖTRAI

Kauno apskrities bendrajame (generaliniame) plane (patvirtintas 2009-06-03, Nr. 672 (Žin., 2009, Nr. 81-3372)) Kėdainiai žymimi kaip esamas palaikomas urbanistinis centras. Nesant numatytos urbanizacijos šalia urbanizuotų teritorijų, nauja statyba galima šių teritorijų ribose arba šių teritorijų kaimynystėje kur leidžia esama inžinerinė ir socialinė infrastruktūra. Numatoma teritorijos plėtra turi būti nustatoma detalesniais, žemesnio lygmens planavimo dokumentais, detaliai išanalizavus esamą situaciją ir konkrečias plėtros galimybes bei jos poreikį, tačiau urbanizuotas teritorijas plečiant ne daugiau kaip 30 proc. esamos teritorijos.

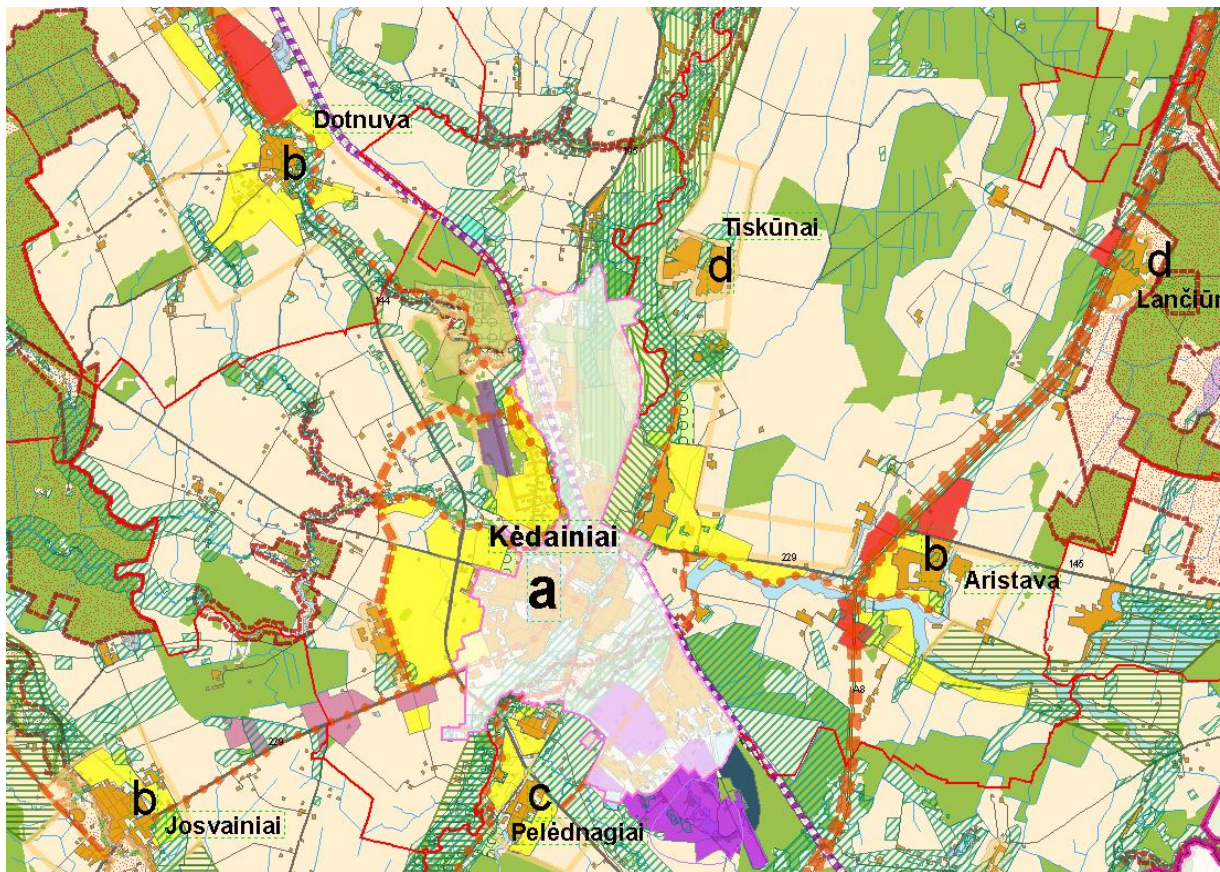
Dotnuvoje, kaip ir kituose seniūnijų centruose, prioritetas teikiamas centrų vystymui. Intensyviausia urbanizacija turėtų vykti prie šių centrų, jei nėra numatyta plėtros prioriteto kitose teritorijose.

Kauno apskrities teritorijos bendrajame (generaliniame) plane numatytos IB kategorijos tarptautinės urbanistinės integracijos ašys formuojamos esamų tarptautinių transporto koridorių pagrindu. Šios ašys, formuojamos magistralinių ir krašto kelių pagrindu, turėtų užtikrinti metropolinių ir regioninių centrų sąveiką, skatinti jų poveikio zonoje esančių lokalinių centrų plėtrą.

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane (patvirtintas 2009-02-27, Nr. T-43) numatyta gerinti gyvenimo kokybę. Laikoma, kad gerėjant gyvenimo kokybei didės poreikis naujų individualių gyvenamųjų namų statybai gražesnėje aplinkoje. Tam tinkamiausios teritorijos numatomos daugiausiai apie Kėdainių miestą ir tris satelitinius miestelius – Dotnuvą-Akademiją, Josvainius ir Aristavą.

Kėdainių rajono BP socialinėje dalyje, pagal Kėdainių rajono socialinę-ekonominę struktūrą, Dotnuva priskiriama **b** kategorijai, kuri turi ypatingai didelį plėtros potencialą ir kurioje reikia stiprinti socialinę sritį.

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane numatyti teritorinės plėtros prioritetai, skirti Kėdainių miesto ir miestelių (gyvenviečių) vystymui, kur tuo tarpu galima tikėtis geresnio viešo ir inžinerinio aptarnavimo. Prioritetai darniai plėtrai, teritoriniam vystymui skirtingi.

1 pav. Dotnuva Kėdainių rajono kontekste

Dotnuva – aukšto savivaldybės rėmimo prioritetinė teritorija ir patenka į **b** kategoriją. Šias teritorijas Kėdainių rajono BP siūloma konsoliduoti su artimiausiomis gyvenamosiomis vietovėmis.

b kategorijos centrai turi galimybę plėtoti pramonę ir verslą, taip pat pagrindines gyventojų kultūrinio – buitinio aptarnavimo įstaigas bei įmones.

Vietiniai **b** kategorijų centrai atrinkti remiantis turimu socialiniu ekonominiu potencialu, tradicine vietovių reikšme, tolygia centrų sklaida rajono teritorijoje ir priimtiniu jų pasiekiamumu aplinkinių vietovių gyventojams. Vietiniams **b** kategorijų centrams teikiamas kokybinės ir kiekybinės plėtros prioritetas. Kokybinę plėtrą turėtų inicijuoti ir vykdyti rajono savivaldybės Taryba, administracija ir jos bei valstybės tarnybos. **b** kategorijos centrų socialinę ir ekonominę bazę sudaro esamos ir plėtojamos švietimo, sveikatos ir socialinės apsaugos, globos ir rūpybos, kultūros įstaigos su tinkamo lygio technine įranga. Šiuose centruose turėtų būti koncentruojamos materialinės investicijos, apjungiamos lėšos skirtos teritorijos priežiūrai ir inžinerinių sistemų naudojimui. Minimalus vietinių centrų privalomo institucinio aprūpinimo įstaigų sąrašas: mokykla, medicinos ir priešmokyklinės įstaigos, globos ir rūpybos tarnybos, gaisrinė, policija, greitoji medicininė pagalba, įvairios techninės komunalinės ūkio tarnybos.

Vietinių **b** kategorijos centrų plėtroje privalomąją savivaldybės dalį sudaro:

- ✓ Socialinis būstas, kurio dalis bendroje rajono būsto struktūroje turėtų sudaryti 5-10 proc. Šis būstas skiriamas ne vien socialiai remtiniams žmonėms, bet ir tiems vyresnio amžiaus vienišiams gyventojams, kurių būstas kaimuose, vienkiemiuose yra nesaugus, sunkiai parduodamas ir kuriems reikalinga parama bei globa;
- ✓ Aukštos kokybės būstas, kuris būtų finansuojamas privačių specialistų (kurių darbu suinteresuoti vietiniai centrai) lėšomis ir kurio statybai savivaldybė teiktų paramą, pagalbą ir pan.;
- ✓ Inžineriniai tinklai, gatvės, atliekų surinkimo sistemų, jų plėtra, modernizavimas, naudojimas ir priežiūra;
- ✓ Viešojo transporto sistemos vystymas, jos aptarnavimo lygio ir kokybės užtikrinimas;
- ✓ Galimiems investuotojams (pramonė, transportas, sandėliavimas, medicinos, prekybos ir kt. paslaugos) parengta pasiūlos investuoti sistema, kurią sudarytų iš anksto paruošti objektai (sklypai, pastatai) ir aiškiai apibrėžtos sąlygos bei reikalavimai ir t. t.

1.2. MIESTELIO BENDROJO PLANO URBANISTINIAI ASPEKTAI

Dotnuvos miestelio bendrojo plano sprendiniai nurodo miestelio vystymosi kryptis ir teritorinės plėtros prioritetus iki 2021 m. Bendrojo plano sprendiniai užtikrina pradėtų planavimo darbų ir statybų tęstinumą, garantuoja investicijų stabilumą.

Bendras planas – svarbiausias miestelio teritorijų planavimo dokumentas, sprendžiantis darnaus vystymosi uždavinius, įgyvendinantis miestelio viziją ir plėtros prioritetus.

Dotnuvos miestelio bendrasis planas yra kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas, kuriame nustatyti miestelio teritorijos planinės ir erdvinės struktūros vystymo principai, teritorijos naudojimo funkciniai prioritetai bei bendrieji teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos reglamentai.

Bendrojo plano sprendiniuose nenagrinėjami atskiri sklypai. Pavienių sklypų žemės naudojimo režimai bei tvarkymo ir apsaugos reglamentai nustatomi žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose – teritorijos specialiuose ar detaliuose planuose.

Bendrojo plano sprendiniai parengti pagal miestelio teritorijos vystymo koncepciją, patvirtintą Kėdainių rajono savivaldybės Tarybos 2011 m. rugsėjo mėn. 30 d. sprendimu Nr. TS-377. Patvirtintoje bendrojo plano ilgalaikėje koncepcijoje svarbiausiomis miestelio plėtros gairėmis reikėtų laikyti:

- ✓ Bendrojo plano sprendiniai privalo atsakyti optimistiniam miestelio plėtros scenarijui. Miestelio vizija pagal šią koncepciją būtų ne kiekybinė – teritorinė plėtra, bet miestelio terpės kokybės gerinimas. Tam reikia sutvarkyti inžinerinę infrastruktūrą. Vandens ir nuotėkų tinklai turi pasiekti daugumą pastatų. Gatvės turi būti kokybiškos dangos, su šaligatviais.
- ✓ Siūloma skatinti darbo vietų kūrimą. Tai galėtų būti nedidelės tradicinių amatų dirbtuvėlės, galerijos ir t.t. Svarbu, kad būtų nedideli, neaukšti pastatai, nesiskiriantys iš bendro konteksto.
- ✓ Prioritetai teikiami: gyvenimo kokybei – tai modernūs namų kvartalai, su visa būtina inžinerine infrastruktūra, geras visuomeninis aptarnavimas, patrauklus miestelio centras, geri transportiniai ryšiai su darbovietėmis ir metropoliniais centrais, periodiškai vykstantys kultūros, pramogų renginiai; žmogaus ir aplinkos darnai – tai esamo kultūros paveldo, esamos urbanistinės struktūros vystymo galimybių panaudojimas, gamtinio karkaso saugojimas, apsauginių želdynų gausinimas.
- ✓ Bendrajame plane numatoma miestelio ribų korektūra, prijungiant prie Dotnuvos miestelio dalį Aušros kaimo. Remiantis Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo planu, detalizuojamos jame numatytos kitos paskirties teritorijos, numatant jų įsisavinimo eiliškumą.
- ✓ Miestelio centre siūlomos įvairios aplinkos kokybės gerinimo priemonės. Bus siekiama spręsti susikaupusias miesto urbanistines problemas: transporto srautų reguliavimo, miesto centro gyvinimo ir architektūrinės išvaizdos gerinimo, gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimo, kultūros paveldo vertybių puoselėjimo, gamtinio karkaso teritorijų išsaugojimo ir panaudojimo miesto želdynų sistemai formuoti, inžinerinio aprūpinimo.
- ✓ Miestelio bendrą vaizdą gadina netvarkinga miestelio centrinė dalis. Įvertinant prastą viešųjų erdvių situaciją, miestelio centre siūloma suformuoti aikštę, šalia kurios galėtų atsirasti komercinės, visuomeninės paskirties objektai. Tam palanki vieta – griūvančio „Vikondos“ pramogų centro teritorija, aikštelė priešais bažnyčią ir šias dvi teritorijas skiriantys sovietmečiu statyti pastatai, kuriuose įsikūrę parduotuvė ir paštas. Tokiu būdu šalia naujos aikštės atsiradę nauji traukos centrai suformuotų miestelio centrą.
- ✓ Gamtinį miestelio karkasą sudarantys Dotnuvėlės upė su tvenkinuku traktuojami žaliaja miestelio ašimi, skirta pėsčiųjų eismui, galimai rekreacijai, poilsiui vystyti.

Dotnuvėlės terasoje numatoma galimybė formuoti rekreacinę zoną, kuri galėtų būti skirta ne tik gyventojams, bet ir miestelio svečiams, įkuriant strategiškai patogų regioninio poilsio infrastruktūros tinklo segmentą.

Planuojamos Dotnuvos miestelio urbanistinės struktūros įgyvendinimas yra ilgas miestelio plėtros rezultatas, o jos tolimesnė kaita priklausys nuo ateities visuomeninių, socialinių ir ekonominių procesų.

1.3. MIESTELIO TERITORIJOS NAUDOJIMO REGLAMENTAI

Bendrojo plano sprendiniuose miestelio teritorija suskirstyta pagal prioritetinius žemės naudojimo interesus, išskiriant kiekvienai teritorijai nustatytą vyraujančią funkciją. Planuojant atskirų teritorijų naudojimo kryptis, atsižvelgiama į tai, kokia veikla šioje teritorijoje turėtų dominuoti. Teritorijų naudojimo tipas nustatomas taip, kad būtų galima pertvarkant esamas užstatytas teritorijas bei urbanizuojant naujas, pasiekti tikros teritorijų darnios plėtros.

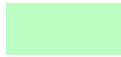
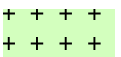
Bendrojo plano sprendiniai nurodo Dotnuvos miestelio teritorijos funkcinės zonas, kuriose nustatyta galima žemės naudojimo paskirtis ir žemės naudojimo būdai bei užstatymo intensyvumo ir aukštingumo reglamentai. Planuojamos funkcinės zonos ir nustatyti šių zonų tvarkomieji reglamentai pavaizduoti Dotnuvos miestelio bendrojo plano sprendinių pagrindiniame brėžinyje (1 brėžinys „Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys“).

Konkretizuojant sprendinius, miestelio funkcinės zonos detalizuotos į smulkesnius teritorinius vienetų, kuriems nurodoma galima vystymo strategija bei specialieji reglamentai. Teritorijų naudojimo tipas nusako vyraujančią teritorijos naudojimo būdą ir (ar) pobūdį bei kitus papildomus ir galimus toje teritorijoje naudojimo būdus ir (ar) pobūdžius, kurie neprieštarauja pagrindiniam naudojimui būdui. Gali būti nustatomi ir mišrūs teritorijų naudojimo tipai, kuriuos nėra vieno vyraujančio teritorijos naudojimo pobūdžio (tai būdinga miestų centrams). Funkcinės zonos apima atskiras miestelio dalis, pasižyminčias gamtinės aplinkos ir urbanistinių sąlygų bei prioritetinių teritorijos funkcinių interesų panašumu (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Teritorijų naudojimo tipai ir jų reglamentavimas

G-kodas	Pavadinimas	Aprašymas	Galimos pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirtys ir naudojimo būdai	Užstatymo intensyvumas / aukštingumas
URBANIZUOJAMOS TERITORIJOS				
	Miestelio centro teritorijos	Mišraus užstatymo miesto centro ir kitų lokalių centrų teritorijos, kuriose vyrauja komercinė, visuomeninė ir gyvenamoji statyba ir kurioms keltami ypatingi reikalavimai pastatų ir jų aplinkos architektūrinei kokybei	Kitos paskirties žemė: gyvenamosios teritorijos; visuomeninės paskirties teritorijos; komercinės paskirties objektų teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos; rekreacinės teritorijos; bendro naudojimo teritorijos; atskirųjų želdynų teritorijos.	Iki 1,0 / iki 15 m
	Aikštė	Viešųjų erdvių teritorijos	Kitos paskirties žemė: bendro naudojimo teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos.	-
	Svarbiausios visuomeninės teritorijos	Teritorijos, kuriose vyrauja visuomeninės ir socialinės svarbos objektai (švietimo, medicinos, viešo administravimo)	Kitos paskirties žemė: visuomeninės paskirties teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos; - gyvenamosios teritorijos (socialinis būstas); komercinės paskirties objektų teritorijos; bendro naudojimo teritorijos; atskirųjų želdynų teritorijos.	Iki 1,0 / iki 15 m
	Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos	Teritorijos, kuriose vyrauja mažaukštė gyvenamoji statyba kartu su reikalinga socialine, komercine, paslaugų ir pan. infrastruktūra	Kitos paskirties žemė: vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų statybos; visuomeninės paskirties teritorijos; komercinės paskirties objektų teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos; bendro naudojimo teritorijos; atskirųjų želdynų teritorijos.	Iki 0,5 / iki 10 m

G-kodas	Pavadinimas	Aprašymas	Galimos pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirtys ir naudojimo būdai	Užstatymo intensyvumas / aukštingumas
	Mišri paslaugų ir gyvenamoji teritorija	Mišrios vidutinio užstatymo teritorijos su vyraujančia komercine ir gyvenamąja statyba.	Kitos paskirties žemė: komercinės paskirties objektų teritorijos; gyvenamosios teritorijos; pramonės ir sandėliavimo teritorijos (galima numatoma veikla neturi daryti neigiamo poveikio greta esančioms gyvenamosioms teritorijoms); inžinerinės infrastruktūros teritorijos; bendro naudojimo teritorijos; atskirųjų želdynų teritorijos.	Iki 0,5 / iki 10 m
	Mišrios paskirties: verslo, gamybos ir paslaugų objektų teritorijos	Teritorijos, kuriose vyrauja gamyba, sandėliavimas, verslas, darbo vietos.	Kitos paskirties žemė: komercinės paskirties objektų teritorijos; pramonės ir sandėliavimo teritorijos (galima numatoma veikla neturi daryti neigiamo poveikio greta esančioms gyvenamosioms teritorijoms); inžinerinės infrastruktūros teritorijos; gyvenamosios teritorijos; bendro naudojimo teritorijos; atskirųjų želdynų teritorijos.	Iki 1,0 / iki 15 m
	Infrastruktūros teritorijos	Teritorijos inžinerinei infrastruktūrai, miesto gatvėms, keliams, susisiekimo objektams	Kitos paskirties žemė: inžinerinės infrastruktūros teritorijos; komercinės paskirties objektų teritorijos; atskirųjų želdynų teritorijos.	-
NEURBANIZUOJAMOS TERITORIJOS				
	Intensyviai lankymui naudojami želdynai	Rekreaciniai želdynai, miesto parkai ir skverai	Kitos paskirties žemė: atskirųjų želdynų teritorijos; bendro naudojimo teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos.	-
	Ekstensyviai lankymui naudojami želdynai	Apsauginiai želdynai	Kitos paskirties žemė: atskirųjų želdynų teritorijos; bendro naudojimo teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos.	-

G-kodas	Pavadinimas	Aprašymas	Galimos pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirtys ir naudojimo būdai	Užstatymo intensyvumas / aukštingumas
	Rekreacinės teritorijos	Rekreacijai skirtos, neurbanizuodamos teritorijos	Kitos paskirties žemė: <i>rekreacinės teritorijos</i> .	iki 0,5 / iki 10 m
	Kapinių teritorijos	Kapinėms skirtos teritorijos	Kitos paskirties žemė: <i>bendro naudojimo teritorijos</i> .	-
	Neužstatomos žemės ūkio teritorijos	Žemės ūkyje naudojamos teritorijos	Žemės ūkio paskirties žemė	-
	Naudingų iškasenų teritorijos	Teritorijos naudingoms iškasenoms eksploatuoti	Kitos paskirties žemė: <i>Naudingųjų iškasenų gavybos atvirų kasinių (karjerų)</i>	
	Vandenys	Vandenys: ežerai, tvenkiniai, upės	Vandens ūkio paskirties žemė	-

1.4. TEKSTINIAI REGLAMENTAI

1. Brėžiniai parengti ir vertinami nurodytuose masteliuose ir į tikslesnius mastelius netransformuojami (t.y., sprendinių, pateiktų mastelyje M 1:5000 negalima perkelti į tikslesnį, pavyzdžiui į M 1:500, mastelį). Ribos tarp skirtingų teritorijų naudojimo tipų, susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros trasos ir koridorių gabaritai, siūlomos pagrindinių pastatų vietos nėra tikslūs. Jie turi būti tikslinami pagal specifinius teritorijų požymius rengiant kitos rūšies teritorijų planavimo dokumentus (toliau TPD). BP brėžiniuose pavaizduotos apibendrintos teritorijos, kurios nesusietos su konkrečiomis sklypų ribomis.

2. BP pagrindiniame brėžinyje teritorijų naudojimo tipais pažymėtos apibendrintos teritorijos, didesnės nei 0,1 ha (10 arų). Mažesnės teritorijos brėžiniuose nepažymėtos ir neišskirtos kita spalva, net jeigu jose ir yra teisiškai įregistruoti kitos paskirties sklypai, kuriuose veikla galima pagal tų sklypų įteisintą paskirtį. Nepažymėtoms mažesnėms nei 0,1 ha teritorijoms užstatymo ir teritorijų naudojimo reglamentus nustato kitos rūšies TPD.

3. BP nepanaikina galiojančių SP ir DP sprendinių. Jų nuostatos yra integruotos į BP sprendinius pagal BP kompetenciją. Rengiant naujus TPD, privaloma vadovautis BP

sprendiniais. BP taip pat nepanaikina žemės nuosavybės dokumentuose nurodytų žemės naudojimo būdų ir pobūdžių (rengiant naujus TPD tokiems sklypams, veikla gali būti nustatoma pagal BP reglamentus arba paliekama veikla pagal nustatytą žemės nuosavybės dokumentuose).

4. Suplanuotoje teritorijoje, nurodytame teritorijos naudojimo tipe gali būti numatomi socialinės, aptarnavimo, inžinerinės paskirties objektai, kokybiškai kuriantys viešam interesui naudingą socialinės, inžinerinės infrastruktūros tinklą, esant aiškiai deklaruotam viešam interesui ir įvertinus galimą poveikį aplinkos kokybei, jeigu tai neprieštarauja galiojantiems teisės aktams.

5. Kultūros paveldo objektų teritorijose veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais, reglamentais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Kultūros paveldo objektų žemės sklypai yra konservacinės paskirties (LR žemės ūkio ministro ir LR aplinkos ministro 2008-01-08 įsakymas Nr. 3D-12/D1-8 „Pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties žemės naudojimo būdų ir žemės naudojimo pobūdžių, įrašytų nekilnojamojo turto kadastre, pertvarkymo taisyklės“). Esamos nekilnojamosios kultūros vertybės nurodytos aiškinamajame rašte. BP nurodyti reglamentai galioja tiek, kiek jie neprieštarauja TPD ar kitiems teisės aktams.

6. Nurodytieji maksimalūs užstatymo intensyvumo reglamentai taikomi atskiriems sklypams, bet ne visam teritorijos naudojimo tipui.

7. Verslo, gamybos, pramonės teritorijose bet kokia esama ar planuojama ūkinė veikla privalo atitikti higienos normų reikalavimus ir neturi daryti neigiamo poveikio greta esančiai ir planuojamai gyvenamajai aplinkai ir žmonių sveikatai.

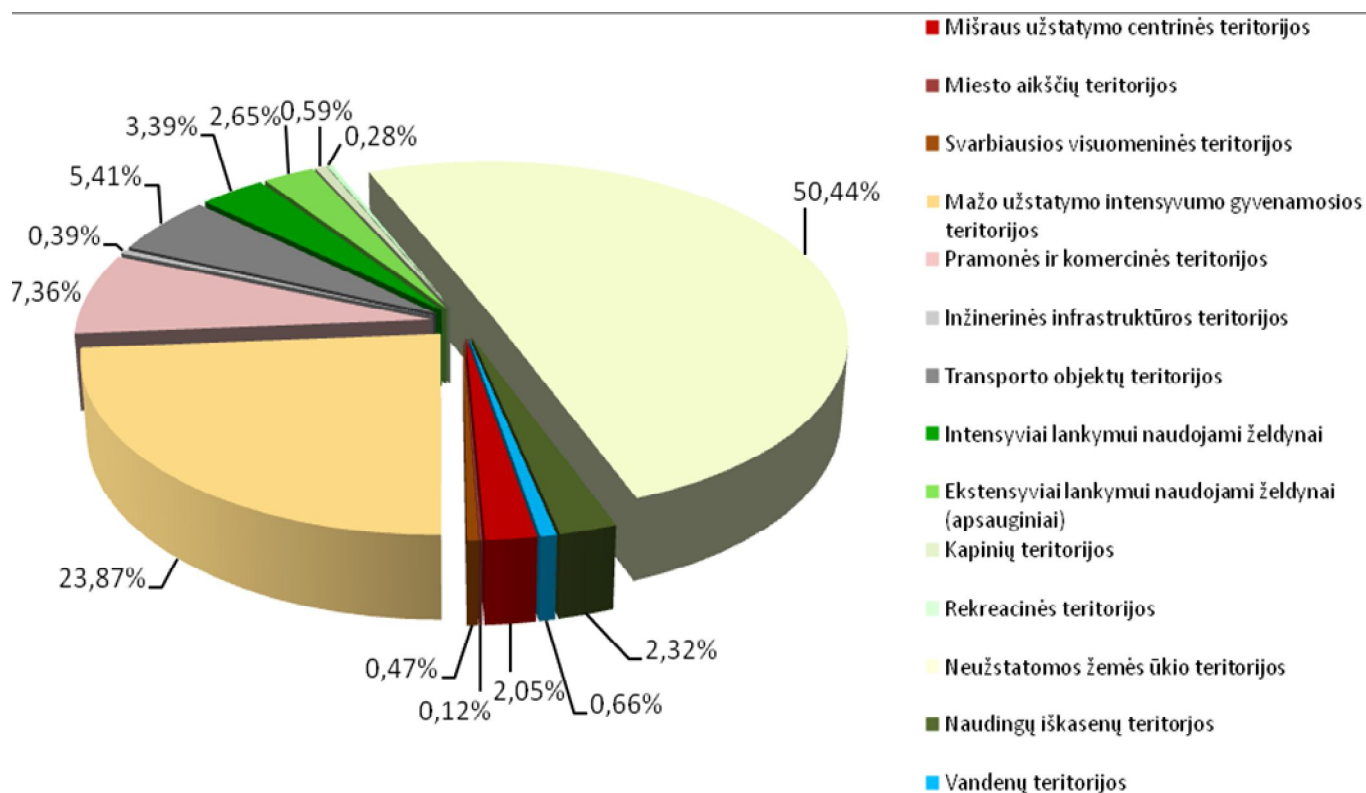
8. Kol neįgyvendinami BP sprendiniai visos neužstatytos teritorijos naudojamos pagal esamą paskirtį.

9. Detalieji planai gali būti nerengiami, jeigu pakanka BP nustatytų reglamentų tam, kad būtų galima išduoti architektūrinius reikalavimus techninių projektų rengimui.

1.5. MIESTELIO TERITORIJOS BALANSAS

2 lentelė. Bendrojo plano teritorijos ribose planuojamų teritorijų balansas.

Tikslinė žemės naudojimo paskirtis, naudojimo būdas, pobūdis	Plotas, m ²
Mišraus užstatymo centrinės teritorijos	199070
Miesto aikščių teritorijos	11572
Svarbiausios visuomeninės teritorijos	45261
Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos	2312687
Pramonės ir komercinės teritorijos	713085
Inžinerinės infrastruktūros teritorijos	37543
Transporto objektų teritorijos	523853
Intensyviai lankymui naudojami želdynai	328907
Ekstensyviai lankymui naudojami želdynai (apsauginiai)	257085
Kapinių teritorijos	57048
Rekreacinės teritorijos	27439
Neužstatomos žemės ūkio teritorijos	4886360
Naudingų iškasenų teritorijos	224377
Vandenų teritorijos	63822

1 pav. Siūlomose Bendrojo plano teritorijos ribose planuojamų teritorijų balansas.

Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, miestelio bendrojo plano sprendiniai (funkcinių zonų ribos, susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros trasos) tikslinami pagal specifinius gamtinius ir urbanistinius teritorijų požymius, ypatingą svarbą teikiant gamtos ir kultūros paveldo apsaugai.

Ypatingos urbanistinės situacijos atveju, atlikus planuojamos veiklos bei planuojamų užstatymo reglamentų pagrindimą ir pritarus savivaldybės tarybai, galimi reglamentų pakitimai (aukštingumo, užstatymo intensyvumo padidinimas). Atitinkamai, atsižvelgiant į urbanistinę situaciją ir diktuojamas aplinkos sąlygas, numatyti užstatymo reglamentai gali būti griežtinami.

2. GAMTINIS KARKASAS IR ŽELDYNŲ SISTEMA

2.1. MIESTO ŽELDYNAI IR MIŠKAI

Dotnuvos miestelio teritorijos bendrojo plano sprendiniais iš viso numatoma 32,89 ha intensyviai naudojamų lankymui želdynų, 25,7 ha ekstensyviai naudojamų lankymui želdynų, 5,7 ha kapinių teritorijų, 1,1 ha miesto aikščių teritorijų.

2011 m. Dotnuvoje ir Aušros kaime buvo apie 1346 gyventojai. Vienam planuojamos teritorijos gyventojui tenka:

- ✓ 245 m² intensyviai naudojamų lankymui želdynų (rekreacinių);
- ✓ 190 m² ekstensyviai naudojamų lankymui želdynų (apsauginių).

Šie želdynų kiekiai smarkiai viršija minimalius normatyvus pateiktus *Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normose* (miesteliuose, turi būti ne mažiau kaip 15 m² rekreacinių želdynų). Tačiau šiuo metu želdynams trūksta lankymui skirtų infrastruktūros sistemų: pėsčiųjų – dviratininkų takų, poilsio aikštelių, traukos objektų, informacinių stendų.

2.2. GAMTINIS KARKASAS

Pagal LR *Saugomų teritorijų įstatymą* (Žin., 2001, Nr. 108-3902), gamtinis karkasas yra vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.

Jis susideda iš geoekologinių takoskyrų, geosistemų vidinio stabilizavimo arealų ir ašių bei migracinių koridorių.

LR Saugomų teritorijų įstatyme (Žin., 2001, Nr. 108-3902) nurodyta, kad gamtinis karkasas ir į jo sudėtį įeinantys ekologiniai tinklai nustatomi tvirtinant bendrojo arba specialiojo teritorijų planavimo dokumentus. Patvirtintomis gamtinio karkaso bei ekologinių tinklų ribomis ir teisės aktų nustatytais veiklos apribojimais privaloma vadovautis rengiant miškotvarkos ir žemėtvarkos projektus, kitus specialiuosius ir detaliuosius planus.

Taip pat šis įstatymas nustato, kad gamtinio karkaso rekreacinės, miškų ūkio ir agrarinės paskirties teritorijose **draudžiama statyti pramonės įmones**, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai, ir **gyvenamuosius kvartalus**. Leidžiama tokia veikla, kuri užtikrina kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkuria pažeistas ekosistemas, yra vykdoma pagal teritorijų planavimo dokumentus.

Saugomų teritorijų įstatyme pateiktus gamtinio karkaso teritorijų išskyrimo ir tvarkymo principus detaliau išaiškina *Gamtinio karkaso nuostatai* (Žin., 2010, Nr. 87-4619). Pagal šiuos nuostatus gyvenamasis kvartalas gamtinio karkaso teritorijoje — tai **5 ar daugiau** gyvenamųjų **namų** ar ūkininkų **sodybų**, **atstumas** tarp kurių **ne didesnis** kaip **150 m**. Šis atstumas matuojamas nuo sodybos ar namų valdos pastato, esančio (arba nustatyta tvarka patvirtintame teritorijų planavimo dokumente numatyto) arčiausiai naujai planuojamo sklypo ribos.

Pagal *Gamtinio karkaso nuostatus*, gamtinio karkaso teritorijos skirstomos į:

1. **Pažeistos gamtinio karkaso teritorijos** — mokslškai pagrįstos ir teritorijų planavimo dokumentais nustatytos gamtinio karkaso teritorijos, praradusios natūralią kraštovaizdžio struktūrą ir/arba vertingiausius gamtinius elementus, jų dalis ir nebegalinčios atlikti ekologinio kompensavimo funkcijų.
2. **Patikimo geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos** — mokslškai pagrįstos ir teritorijų planavimo dokumentais nustatytos santykinai natūralios miškingos (80—100 %) arba pelkingos teritorijos bei paviršinio vandens telkiniai ir jų pakrantės.
3. **Riboto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos** — mokslškai pagrįstos ir teritorijų planavimo dokumentais nustatytos mažiau miškingos (50—80 %) teritorijos, stipriai ar iš dalies nusiausintos pelkės.
4. **Silpno geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos** — mokslškai pagrįstos ir teritorijų planavimo dokumentais nustatytos mažai miško plotų ir pelkučių turinčios lengvų dirvų arba bemiškės sunkių dirvų agrarinės teritorijos, eksploatuojami durpynai ir ganyklų plotai, kitos sukultūrintos teritorijos su gausiais urbanistiniais elementais.

Taip pat šiuose nuostatuose pasakyta, kad gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla yra:

- ✓ bendro teritorijos miškingumo didinimas, atskirųjų ir priklausomųjų želdynų, želdinių apsauga ir įveisimas kelių sanitarinės apsaugos zonose, agrarinėse ir urbanizuotose teritorijose;
- ✓ techninės priemonės, mažinančios sausinamosios melioracijos poveikį, sudarančios sąlygas pelkėdarai, upelių ar jų ruožų, natūralių vandentakų atsistatymui, natūraliam augalų bendrijų ir gyvūnų populiacijų ir jų migracijos kelių formavimuisi;
- ✓ pažeistų teritorijų, jūros akvatorijų, vandens telkinių atkūrimo, išvalymo nuo užteršimo darbai, pramonės ir stambių žemės ūkio objektų ir įrenginių, bešeimininkių nenaudojamų statinių iškėlimas;
- ✓ ekologinė žemdirbystė ir agrarinės aplinkosaugos priemonių taikymas;
- ✓ teritorijų pritaikymas ekstensyviai rekreacijai;
- ✓ mokslinė veikla.

Stiprinant ekologinio kompensavimo funkcijas, **riboto ir silpno geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos** (išskyrus želdynus, pelkes, pievas, ganyklas ir kitas agrarines teritorijas, kuriose vystoma ekologinė žemdirbystė, taikomos agrarinės aplinkosaugos priemonės) **apželdinamos mišku**.

Perstatant, **pertvarkant užstatytas** (pažeistas) **gamtinio karkaso teritorijas miestuose**, miesteliuose, turi būti **vykdomi vandens telkinių atkūrimo**, teritorijų ir akvatorijų **išvalymo nuo užteršimo** darbai, užtikrinamas ne mažesnio už nustatytas normas atskirųjų ir priklausomųjų **želdynų** ploto **įveisimas**. Europinės, nacionalinės, regioninės reikšmės gamtinio karkaso teritorijose esančių valstybinės ir vietinės reikšmės **kelių** tiesimo ir rekonstravimo projektuose turi būti **numatytas** ne miško žemėje esančių **kelių ruožų apželdinimas** medžių ir/ar krūmų juostomis.

Masteliu 1:400 000 gamtinis karkasas fiksuotas *Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane* 2002 metais (Žin., 2002, Nr. 110-4852). Smulkesnis gamtinio karkaso rajoninis lokalizavimas buvo atliktas dar 1993 m. VU Kraštotvarkos grupės, vadovaujant prof. habil. dr. P. Kavaliauskui. Schemos visiems 44 Lietuvos rajonams buvo paruoštos masteliu 1:50000. Šia schema ir buvo vadovaujama lokalizuojant gamtinio karkaso teritorijas Dotnuvos

miestelyje. Kėdainių rajono savivaldybės bendrajame plane gamtinis karkasas lokalizuotas nebuvo.

Pagrindinė Dotnuvos kraštovaizdžio, kaip teritorinės sistemos stabilumo garantija – pilnaverčio gamtinio karkaso kaip kompensacinės ekologinės sistemos su atitinkama reglamentų sistema suformavimas.

Planuojamos teritorijos gamtinis karkasas yra neatsiejama Lietuvos gamtinio karkaso dalis, formuojanti tiek Dotnuvos miestelio, tiek Lietuvos bendrąją erdvinę koncepciją. Dotnuvos miestelio teritorija patenka į mikroregioninės reikšmės migracijos koridoriaus zoną.

Dotnuvėlės upės slėnis vaidina svarbų vaidmenį ekologinės pusiausvyros bei biologinės įvairovės užtikrinimui, jis svarbus kaip migracijos koridorius, o taip pat gamtinio karkaso elementas, kuriam būtina grąžinti ir gausinti kraštovaizdžio natūralumą atkuriančius elementus.

Dotnuvos miestelio bendrojo plano sprendiniuose planuojama žaliųjų plotų sistema nustatoma:

- 1) maksimaliai išsaugoti per amžius natūraliai išlikusią miestelio gamtinę aplinką, jos struktūrą;
- 2) sustabdyti statybų skverbimąsi į aplinkosauginiu ir rekreaciniu požiūriu reikšmingas, o tuo pačiu ir vaizdingas gamtines teritorijas – Dotnuvėlės upelio slėnius, miško medynais apaugusias teritorijas, ypatingą dėmesį skiriant įtraukimui į žaliųjų plotų sistemą tų gamtinio karkaso teritorijų, kurios yra išlaikiusios natūralaus arba sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio pobūdį;
- 3) formuoti apsauginės ir ekologinės paskirties želdynus naujai įsisavinamose miesto zonose ir įjungiant juos į esamą žaliųjų plotų sistemą;
- 4) formuoti naujus ir išsaugoti esamus apsauginės ir ekologinės paskirties želdynus pramoninių, komunalinių ir infrastruktūros teritorijų aplinkoje;

Dotnuvos miestelio teritorijos bendrojo plano sprendiniuose vertingiausios gamtinio karkaso teritorijos numatomos neurbanizuoti, šiose teritorijose planuojami želdiniai - intensyviai lankymui naudojami želdynai, ekstensyviai lankymui naudojami želdynai (apsauginiai) ir miškų teritorijos.

Taip pat brėžinyje „Žemės naudojimas ir apsaugos reglamentai“ nurodomi plotai, kuriuose turi būti suformuotos žaliosios juostos, saugančios nuo triukšmo ir oro taršos, minimalus tokios juostos plotis 2 metrai.

2.3. EKOLOGINĖS APSAUGOS ZONOS

Dotnuvos miestelio urbanistinę struktūrą įtakoja vandenvietės ir paviršinio vandens telkinių apsaugos zonos ir juostos. Be *Saugomų teritorijų įstatymo*, šias teritorijas reglamentuoja *Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašas* (Žin., 2007, Nr. 23-892) bei *Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos* (Žin., 1992, Nr.22-652, aktuali redakcija 2011-07-07).

Požeminių vandens telkinių (vandenviečių) sanitarines apsaugos zonas sudaro trys juostos, kurios nustatomos kiekvienai požeminio vandens vandenvietei atskirai, vadovaujantis vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra HN 44-2006 norma. Kadangi į planuojamą teritoriją patenkančiai Gėlainių vandenvietei nėra nustatyta sanitarinė apsaugos zona, todėl vadovaujantis *Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis*, siūloma, kad veikiančio gruntinio horizonto gręžinio griežtojo režimo juosta būtų 25 metrų, o giliau slūgsančių vandeningų horizontų gręžinio - 10 metrų.

Pagal *Specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas*, pirmojoje (griežtojo režimo) požeminių vandens telkinių (vandenviečių) juostoje draudžiama statyti gyvenamuosius ir visuomeninius pastatus, gyventi žmonėms; verstis intensyviaja žemdirbyste; vykdyti statybos darbus nesusijusius su vandens tiekimu — ši teritorija bendrojo plano žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje ir yra vaizduojama kaip inžinerinės infrastruktūros teritorija, skirta vandenvietei eksploatuoti. Antrojoje ir trečiojoje požeminių vandens telkinių (vandenviečių) juostoje gyvenamųjų ir kitų pastatų statyba galima, išskyrus degalines ir panašius taršius objektus kaip nurodyta *Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose*.

Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų plotis miestų ir miestelių teritorijose prie visų paviršinių vandens telkinių zonų plotis lygus tokiems paviršiniam vandens telkiniams nustatomų apsaugos juostų pločiui. Taip pat mažų vandens telkinių (ežerų ir tvenkinių, kurių plotas ne didesnis kaip 0,5 ha, dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių, kurių plotas ne didesnis kaip 2 ha, ir prie visų kanalų) apsaugos zonos sutampa su apsaugos juostomis.

Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonos buvo nustatytos remiantis *Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu* (Žin., 2007, Nr. 23-892)

Paviršinio vandens telkinių apsaugos juostos bei svarbiausios sanitarinės apsaugos zonos buvo įtrauktos į miestelio bendrąjį planą taip, kaip tai nurodyta jas reglamentuojančiuose teisės aktuose.

Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų nustatymo tvarką tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija, o apsaugos reglamentus – Vyriausybė. Apsaugos

reglamentuose nustatomi atstumai nuo vandens telkinio kranto įvairios paskirties statiniams statyti, želdinių tvarkymo reikalavimai.

Kadangi per Dotnuvą teka Dotnuvėlės upės, bendruoju planu siūloma jos pakrantėje įrengti rekreacinius želdynus su visa būtina rekreacine įranga. Siūloma pakrantėse įrengti viešo naudojimo pėsčiųjų bei dviračių takus, poilsio aikštes ir pan. Kitose vietose, kurios neturi žymaus rekreacinio potencialo, siūloma pakrantės apsaugos juostas naudoti kaip apsauginius želdynus su minimaliu pritaikymu lankymui (pvz. įrengiant tik takus, kur yra akivaizdus jų poreikis).

Inžinerinių tinklų ir kitų infrastruktūros objektų sanitarinės apsaugos zonos reglamentuojamos pagal Specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas priklausomai nuo inžinerinių tinklų ar objektų rūšies.

3. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO TERITORIJOS

Dotnuvos miestelio teritorijos bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo sprendinių konkretizavimo dalyje detalizuojamos Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane numatytos kultūros paveldo teritorijų saugojimo ir naudojimo sistema bei gairės. Šios bendrojo plano dalies tikslas — užtikrinti kultūros paveldo teritorijų tvarkymą bendroje miesto teritorijos raidoje, integruojant jas į kultūrinio kraštovaizdžio teritorinę apsaugą. Kultūros paveldo teritorijų apsaugos užtikrinimui numatytas objektų tinkamas panaudojimas, kuris užtikrintų nekilnojamojo kultūros paveldo išlikimą.

Bendrojo plano kultūros paveldo dalis nustato teritorijos nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkybos ir naudojimo prioritetus bei priemones, užtikrinančias kultūros paveldo objektų išsaugojimą. Plano sprendiniai rengiami vadovaujantis *Lietuvos nacionaline darnaus vystymosi strategija* (Žin., 2003, Nr. 89-4029; aktuali redakcija nuo 2011-03-30), kur nurodoma, kad Lietuvos kultūrinio savitumo išsaugojimas yra vienas iš Lietuvos darnaus vystymosi prioritetų.

Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas turi būti laikomas neatsiejama Dotnuvos miestelio teritorijos plėtros dalimi. Pagrindinė strateginė plėtros kryptis — plano sprendiniai atitiks integralios kultūros paveldo apsaugos sampratą — siekiama kultūros paveldo objektų išsaugojimo, naudojant juos visuomenės reikmėms.

Sprendiniai taip pat atitinka tikslus, numatytus Lietuvos ratifikuotoje *Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencijoje* (5 str.; Žin., 1997, Nr. 19-411).

Pateikiami sprendiniai yra siejami su gamtos paveldo apsaugos reikalavimais ir atitinka aplinkos tvarkymo tikslus, nustatytus Lietuvos ratifikuotoje *Europos kraštovaizdžio konvencijoje* (5 ir 6 str., Žin., 2002, Nr. 104-4621). Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai, jų teritorijos ir apsaugos zonos (kurios yra nustatytos) pažymėta brėžiniuose.

Dotnuva garsi sakralinių pastatų ansambliu, taip pat, už 4 km. esančiu Akademijos miesteliu – Dvaro sodybos ir Akademijos statinių kompleksu (unikalus kultūros paveldo objekto kodas 15939). Komplexas įrašytas į LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą 2005-03-21. Šis kompleksas susiformavo XIX a. pirmoje pusėje – XX a. pirmoje pusėje. Komplexą sudaro į LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą įrašyti 45 statiniai ir parkas, vandenų sistema, išlikęs kelių ir takų tinklas. Iš senojo dvaro likę 9 statiniai. Tačiau tai ne tik dvaro sodyba, bet ir specialiai suprojektuotas, vienas moderniausių tam metui, XX a. pradžios mokyklos pastatų kompleksas, jo teritorijos plotas – 45,95 ha., vizualinės apsaugos pozonio – taip pat 45,95 ha.

Tarp Dotnuvos ir Akademijos miestelių yra tamprus ryšys, dėl nedidelio atstumo juos galima laikyti vienu urbanistiniu dariniu. Miesteliai susiję istoriškai, Dotnuvos miestelio užuomazga – dvaras.

Statiniai:

Bažnyčios ir buv. vienuolyno ansamblis (unikalus objekto kodas 1408), Vytauto g., Dotnuvos mstl. Kėdainių r. sav.

Objektas buvo įtrauktas jau į Lietuvos TSR kultūros paminklų sąrašą 1963 m., kaip vietinės reikšmės architektūros paminklas. Tada į sąrašą įtraukti aštuoni statiniai: bažnyčia, du vienuolyno pastatai, svirnas, daržinė, ratinė, pirtis, ledainė.

Į LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą ansamblis įrašytas 1992-06-02. Kol kas, objektas nėra pripažintas saugomu valstybės ar savivaldybės, nėra nustatytos jo vertingosios savybės. Nėra nustatyta kultūros paveldo objekto teritorija ir apsaugos zona.

Bernardinų vienuolynas Dotnuvoje įsteigtas 1701 m. Vienuolyno steigimą fundavo Vladas Bžostovskis ir jo žmona Konstancija Mlečkaitė. Ansamblio atsiradimo laikotarpis – 1773-1790 m.

Pirmoji bažnyčia pastatyta iki 1636 m, antroji – 1699 - 1701 m. Dabartinė – Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai bažnyčia pastatyta 1773-1790 m. laikotarpyje. 1701 m. įkurtas bernardinų vienuolynas, kurio mūrinis pastatas išaugo 1768 m. Dėl dalyvavimo 1863 m. sukilime, 1864 m. vienuolynas uždarytas.

Vėlyvojo baroko stiliaus bažnyčia baigta statyti 1810 m. Kadangi dvarininkai Chrapovickiai iš dalies rėmė Dotnuvos bažnyčios statybą, centrinio altoriaus frizas papuoštas Chrapovickių giminės herbo gipsiniu medaliu.

1911 m. miestelio gaisro metu bažnyčia degė, nukrito varpai. Vėliau bažnyčia suremontuota. Bažnyčios pastatas vėlyvojo baroko stiliaus, turi ankstyvojo klasicizmo bruožų.

Bažnyčia išskirtinė ne tik savo architektūra, joje daug dailės vertybių, išliko vienas įdomiausių klasicistinių Lietuvos provincijos muzikos instrumentų – apie 1827 m. bernardinų vienuolio Modesto Miknievičiaus (Mikniewicz) sukonstruoti vargonai. Jie išliko beveik autentiški, 1994 m. restauruoti.

Prie Kėdainių – Šeduvos kelio stovinti didžiulė bažnyčia plačiai matoma apylinkėse, miestelio panoramose ir kelio trasoje, yra svarbi kultūrinį kraštovaizdį formuojanti dominantė. Tuo būdu, bažnyčia turi ne tik architektūrinę – istorinę, bet ir kraštovaizdinę vertę.

Bernardinams priklausęs vienuolynas buvo mūrinis dviejų aukštų, keturkampio plano su kvadratinio vidaus kiemeliu. 1842-1845 m. vienuolyno pastatai buvo remontuoti ir nežymiai perplanuoti. Uždarius vienuolyną, jame kurį laiką veikė mokykla. 1888 m. bažnyčia atgavo vienuolyną, kuris tuo metu dar buvo keturių korpusų su vidaus kiemeliu. Pirmojo pasaulinio karo metais nugriautas šiaurinis korpusas, o kartu su juo ir įvažiavimo į vidinį kiemą vartai. Tarpukaryje nugriautas ir pietinis korpusas. Liko du atskirai stovintys buvę rytinis ir vakarinis gyvenamieji korpusai.

1990 m. Dotnuvoje įkurtas kapucinų vienuolynas, įkūrėjas – Tėvas Stanislovas. Vienuolyne yra biblioteka ir liturginių rūbų muziejus.

2009 m. buvo vykdomi buvusio bernardinų vienuolyno tvarkymo darbai. Parengtas buv. vienuolyno ansambluii priklausančio vienuolyno vakarinio korpuso tvarkybos darbų projektas, kurį sudaro avarijos grėsmės pašalinimo ir restauravimo darbai. Darbai buvo tęsiami 2010 m.

Prieš pradedant tvarkybos darbus, XVIII a. statytas vienuolynas buvo itin prastos būklės. Buvo sunaikintos perdangos, daug suardyta pastogės konstrukcijų, vakarinis vienuolyno korpusas buvo avarinės būklės – trūkinėjo skliautai, į išorę skėtėsi sienos, plėšydamos skliautų mūrą. Buvo atliekami pamatų stiprinimo darbai, metaliniais elementais sutvirtintos trūkinėjančios pastato sienos. Tvarkant konstrukcijas, buvo maksimaliai išlaikomas senasis jungimo būdas. Stogas dengtas čerpėmis, kurių forma būdinga baroko laikotarpiui.

Atrestauruoti vienuolyno pastatai, taip pat, yra svarbūs miestelio panoramą ir istorinį centrą formuojantys elementai.

Ansamblio panorama atsiveria Dotnūvėlės upės slėnyje.

Vandens malūnas su technologine įranga (unikalus objekto kodas 20789), Vytauto g. 71, Dotnuvos mstl., Kėdainių r. sav.

Objektas įrašytas į LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą 1993-11-17. 2005 m. paskelbtas valstybės saugomu. Jam pripažinta technologinė, istorinė, architektūrinė vertė, objekte išlikę autentiški vidaus įrengimai. Teritorijos plotas – 5600 kv. m.

Malūnas pastatytas apie 1920 m. Pastatas mišrių statybinių medžiagų – plytų mūro ir medžio – tai dažnai pasitaiko miestelių gamybiniuose pastatuose. Tai vienas geriau išlikusių nedidelių gamybinių statinių Lietuvoje su išlikusia pirmine autentiška paskirtimi.

Žydų senosios kapinės (unikalus objekto kodas 21965), į šiaurės rytus nuo miestelio, 30-70 m į šiaurės rytus nuo Dotnuvėlės upės, Dotnuvos mstl., Kėdainių r. sav.

Objektas įrašytas į LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą 1996-06-24. Teritorijos plotas – 0,51 ha. Teritorija sudaro netaisyklingą keturkampį. Kapinės neaptvertos, apaugusios medžiais ir krūmais. Yra išlikusių senų akmeninių antkapinių paminklų.

Kapas, palaidotas Juozas Tonkūnas (1894-1968) – profesorius, žemdirbystės specialistas (unikalus objekto kodas 10951), kapinės, Dotnuvos mstl., Kėdainių r. sav.

Objektas buvo įtrauktas jau į Lietuvos TSR kultūros paminklų sąrašą. Į LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą įrašytas 1993-02-11.

Partizanų kapas (unikalus objekto kodas 25395) kapinių centrinė dalis, 60 m į v. ir 35 m į š. nuo kapinių tvoros, Dotnuvos mstl., Kėdainių r. sav.

Objektas įrašytas į LR NKV registrą 2000-09-28. Teritorijos plotas 0,0119 ha. Palaidoti: Prisikėlimo apygardos vadas Juozas Paliūnas-Rytas, 4 šios apygardos Maironio rinktinės partizanai: Liudas Augus, Boleslovas Klimas Faustas, Vaclovas Rabačiauskas ir Vincas Sereika, 1951 m. žuvę Sosių miške. Palaikai 1990 m perkelti iš Dotnuvos NKVD būstinės užgriuvusio rūsio.

Antkapį sudaro žemių sanpilas ir paminklas, kurį sudaro ant postamento stovinti iš lauko akmenų sumūryta piramidė, užsibaigianti geležiniu kryžiumi.

Paminklas atidengtas 1991-11-17, paminklo projekto autorius – architektas V. Kundrotas.

Sovietų karių kapinės (unikalus objekto kodas 10950,) Dotnuvos mstl., Kėdainių r. sav.

IŠVADOS:

1. Dotnuvos miestelis nepasižymi vertinga urbanistine struktūra, tačiau jame yra vienas žymiausių Lietuvoje sakralinių – bažnyčios su vienuolynu ansamblis, kuris turi ne tik išskirtinę istorinę, architektūrinę vertę, bet ir dominuoja aplinkiniame kraštovaizdyje.

2. Greta Dotnuvos yra unikalus, XX a. pradžioje specialiai suplanuotas mokyklos statinių kompleksas (Akademijos miestelis), kuris susijęs su Dotnuva istoriniu (susiformavo Dotnuvos dvaro teritorijoje), urbanistiniu požiūriu (yra prie to paties kelio, nedideliame atstume, tarp objektų yra vizualinis ryšys).

Dotnuvos miestelio kultūros paveldo apsauga turi būti realizuojama, jį pritaikant viešajam naudojimui, ir kultūriniam bei pažintiniam (vietiniam bei tarptautiniam) turizmui vystyti, (derinant su viešosios pagalbos reikalavimais) kultūros puoselėjimui ir propagavimui.

Kultūros paveldo išsaugojimui ir tausojančiam naudojimui labai svarbus informacijos sklaidimas ir visuomenės švietimas. Informacija turi būti visuomenei prieinama ir tinkamai pateikta.

Reikia išvystyti informacijos infrastruktūrą. Strategiškai patogiose vietose išdėstyti informacinės sistemos ženklus.

Pagrindinis Dotnuvos miestelio kultūros paveldo išsaugojimo prioritetas turi būti kultūros paveldo integravimo į miestelio ir Lietuvos gyvenimą užtikrinimas, tinkamas naudojimas ir priežiūra.

4. SOCIALINĖ APLINKA

Gyvenamoji vietovė turi būti saugi, patogi gyventi, mokytis, dirbti ir ilsėtis. Tai pasiekama, derinant visos bendruomenės ir atskirų socialinių grupių interesus. Atskirties mažinimas ir integracija yra pagrindiniai universaliai patrauklios socialinės aplinkos kūrimo veiksniai.

Vertinant Dotnuvos socialinę aplinką, būtina atsižvelgti į keletą aspektų, kurie labiausiai veikia ją dabar ir veiks ateityje. Tikrosios būklės analizės išvadose konstatuota, kad miestelyje daug spęstinių problemų, o siūlomų sprendinių įgyvendinimas priklausys nuo komplekso veiksmų, pvz.: verslo sąlygų gerinimas, modernizuojant gamybą ir pritraukiant investicijas, naujų darbo vietų kūrimas, socialinės rūpybos paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimas, gyvenamųjų namų renovacija, naujų statybų skatinimas, infrastruktūros modernizavimas ir t.t.

Demografija. Dotnuvos miestelis, vienas iš trijų sudarančių Dotnuvos konurbaciją (Dotnuva, Akademija, Vainotiškis), kurioje bendras gyventojų skaičius yra apie 2700 žmonių. Demografinė tendencija yra mažėjantis gimusiųjų ir pensinio amžiaus gyventojų skaičius ir augantis darbingo amžiaus asmenų skaičius. Tai yra senstančios visuomenės požymis, todėl daroma prielaida, kad mažės ikimokyklinių ir bendrojo lavinimo paslaugų poreikis, o didės

medicinos, slaugos, socialinės rūpybos paslaugų poreikis ir būtinybė, labiau atsižvelgti į asmenis su specialiais poreikiais.

Būstas. Gyvenamojo būsto patrauklumas labai priklauso nuo jo fizinės ir estetinės kokybės, aplinkos gerbūvio ir komunalinių patogumų lygio, o tai yra vienas iš pagrindinių veiksnių apsprendžiančių vietovės patrauklumą.

Ataskaitinio laikotarpio metu gyvenamoji statyba vyko labai vangiai.

Komunalinės paslaugos ir viešoji infrastruktūra. Miestelyje komunalinių paslaugų tiekimas nepakankamas – prastas gyventojų aprūpinimas geriamuoju vandeniu ir buitinių nuotekų surinkimas. Netolygiai išvystyta viešoji infrastruktūra – šaligatviai, nuvažos nuo jų ant grindinio, apšvietimas ir t.t. Opi buitinių atliekų surinkimo, rūšiavimo ir tvarkymo problemų.

Švietimas ir neformalus ugdymas. Kėdainių r. savivaldybės teritorijoje švietimo sistemos pokyčiai vyksta, prisilaikant Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2005 m. gruodžio 16 d. sprendimu Nr. TS-482 patvirtinto Kėdainių rajono savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų tinklo pertvarkos 2006-2012 m. bendrojo plano.

Dotnuvoje bendrojo lavinimo ir plataus spektro neformalaus ugdymo paslaugas teikia Dotnuvos pagrindinė mokykla, geros galimybės šias paslaugas gauti Akademijos miestelyje.

Kultūra ir sportas. Kultūriniai miestelio gyventojų poreikiai tenkinami. Dotnuvos miestelyje veikia dvi kultūros įstaigos: Kėdainių M. Daukšos bibliotekos Dotnuvos filialas ir Akademijos KC Dotnuvos skyrius. Miestelio gyventojų kultūrinių poreikių tenkinimas yra glaudžiai susijęs su Akademijos kultūros centru, kuriame vyksta įvairūs pramoginiai ir švietėjiški renginiai, yra galimybės dalyvauti Akademijos KC meno mėgėjų kolektyvų veikloje.

Nėra šiuolaikinius reikalavimus atitinkančių sporto aikštelių su modernia įranga.

Sveikatos priežiūra. Dotnuvoje veikia ambulatorija, teikianti pirminio lygio paslaugas, bet prisirašiusiųjų gyventojų skaičius viršija normatyvinį. Ambulatorijos pastatas kompleksiskai renovuotas 2005 m., įstaiga aprūpinta transportu, tačiau ligonių pervežimui pasitelkiama Kėdainių GMP.

Socialinės paslaugos. Socialiai pažeidžiamiems asmenims teikiamų paslaugų daugėja. Tai lemia ES struktūrinių fondų lėšomis remiamas nestacionarių socialinių paslaugų centrų kūrimas ir plėtra. Pagrindinis socialinių paslaugų teikimo Dotnuvos miestelyje finansavimo šaltinis – Savivaldybės ir valstybės lėšos. Miestelyje socialines paslaugas teikia Dotnuvos slaugos namai, esant poreikiui, kreipiamasi į Kėdainių raj. socialinės globos namus.

Seniūnijos darbuotojų pateiktais duomenimis, socialinių paslaugų poreikis didėja, bet darbuotojų skaičius nekinta.

Dotnuvos miestelio BP sprendiniai parengti vadovaujantis šiomis išvadomis:

- ✓ Dotnuvoje butų fondo būklė ir komunalinių paslaugų teikimo lygis yra nepatenkinamas, tačiau plėtra merdi.
- ✓ Silpnai išvystyta inžinerinė ir viešoji infrastruktūros.
- ✓ Nuo 1996 m. gyvenamųjų namų bendrijoms parama teikiama pagal LRV ir Pasaulinio banko iniciatyva pradėtas būsto atnaujinimo ir energijos taupymo programos, tačiau Dotnuvoje daugiabučių pastatų renovacija praktiškai nevyksta, o namų bendrijos kuriasi vangiai. Pagrindinis šio proceso stabdis greičiausiai yra mažos gyventojų pajamos ir teisinės bazės stoka.
- ✓ Dotnuvoje švietimo ir neformalaus lavinimo poreikiai tenkinami pakankamai, tačiau trūksta profesinio rengimo įstaigų, kurios galėtų būti bendros visai Dotnuvos konurbacija.
- ✓ Kultūros įstaigų darbą teigiamai charakterizuoja vykdoma švietėjiška veikla, tęstiniai projektai, vietinių tradicijų puoselėjimas ir propagavimas.
- ✓ Trūksta šiuolaikiškai įrengtų sporto salių ir atvirų aikštynų, aprūpintų modernia įranga, o esamų būklė neatitinka šiuolaikinių reikalavimų.
- ✓ Medicinos įstaigų apkrovimas yra per didelis, tačiau teikiamos paslaugos ir jų kokybė atitinka gyventojų poreikius, nes dalies paslaugų trūkumą ar kokybę kompensuoja geras medicinos įstaigų esančių Kėdainiuose ir Kaune.
- ✓ Savivaldybės institucijų, socialinės paskirties įstaigų, viešųjų įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų, teikiančių gyventojams socialines paslaugas, pastangomis gyventojų poreikiai yra tenkinami pakankamai.
- ✓ Daugiau dėmesio skirta nestacionarių socialinių paslaugų plėtrai, darbui su specialiujų poreikių turinčiais asmenimis ir socialinės rizikos šeimomis.
- ✓ Socialinio būsto fondo plėtra yra per lėta, pasiūla nedidėja, o paklausa auga.

Socialinės dalies koncepcijoje suformuluoti sprendiniai, kurių įgyvendinimas, užtikrintų gyventojams platesnę teikiamų paslaugų įvairovę ir aukštesnę jų kokybę. Siekiant įgyvendinti šiuos tikslus, koncepcijoje numatomi tokie sprendiniai:

- ✓ Numatyti lėšas inžinerinės infrastruktūros plėtrai, kad atsirastų galimybės pagerinti komunalinių paslaugų tiekimo gyventojams apimtį ir kokybę.
- ✓ Numatyti lėšas viešosios infrastruktūros – gatvių apšvietimo, šaligatvių, nuovažų, dviračių takų, parkų ir t.t., įrengimui, renovavimui ir eksploatavimui.

- ✓ Intensyviau skatinti ir remti daugiabučių gyvenamųjų namų bendrijų steigimą – tai sukurtų palankesnes sąlygas tokių namų ir jų aplinkos kompleksškai renovacijai.
- ✓ Kompleksiškai renovuojamose ir naujai įsisavinamose teritorijose formuoti universalią aplinką, kuri užtikrintų asmenims, turintiems specialiųjų poreikių, laisvą judėjimą be lydinčiųjų asmenų pagalbos.
- ✓ Didinti socialinio būsto ir būsto asmenims su specialiais poreikiais pasiūlą – integruojant juos bendroje gyvenamojoje erdvėje, siekti didesnio socialinės aplinkos universalumo ir skatinti socialinį gyventojų jautrumą.
- ✓ Siekiant padidinti būstų renovacijai panaudojamų lėšų efektyvumą, skatinti gyventojus rengti būstų renovacijos investicinius projektus.
- ✓ Gyventojų tarpe propaguoti, būtinai pabrėžiant ekonominę naudą bei ekologiškumo aspektą, ir įdiegti buitinių atliekų surinkimo, rūšiavimo ir tvarkymo sistemą.
- ✓ Siekiant, kad švietimo įstaigų patalpos visiškai atitiktų higienos normų keliamus reikalavimus, užtikrinti reikalingą temperatūrą žiemos metu, renovuoti pastatus, gerinti jų energetinį efektyvumą. Darbams atlikti turi būti naudojamos Valstybės investicijų programos, Bendrojo lavinimo ir profesinių mokyklų rekonstravimo ir aprūpinimo mokymo priemonėmis programos, ES struktūrinių fondų, Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų, kitų fondų ir seniūnijos lėšos.
- ✓ Parengti ir įgyvendinti sporto aikštelių ir sporto salių renovacijos ir plėtros programą, siekiant, kad sporto objektai atitiktų šiuolaikinius reikalavimus.
- ✓ Vykdyti gyventojų tarpe šviečiamąjį – prevencinį darbą, skatinant periodiškai tikrintis sveikatos būklę.
- ✓ Švietimo įstaigose nuolat atnaujinti techninę mokomąją bazę – didinti kompiuterių skaičių – vienas kompiuteris turi tekti ne daugiau kaip 10-čiai mokinių, kaip numato Lietuvos nacionalinės informacinės visuomenės plėtros koncepcija.
- ✓ Plėtoti bendradarbiavimą su KC, Viešąją biblioteka, medicinos įstaigomis, policija ir kitomis visuomeninėmis institucijomis, organizuojant mokiniams šviečiamuosius – informacinius kursus apie neigiamų socialinių reiškinių: alkoholizmo, narkomanijos, rūkymo, nusikalstamumo, nekultūringo vairavimo ir t. t. žalą individui bei visuomenei.
- ✓ Sukurti arba prisijungti prie profesinio orientavimo sistemos, apimančios visą rajoną, siekiant stebėti ir analizuoti pokyčius darbo rinkoje bei 10 – 15-kai metų prognozuoti paklausių specialybių dinamiką. Tai padėtų mokyklų absolventams,

įvertinus savo gebėjimus, pomėgius ir asmenines savybes, geriau pasirinkti studijų programas.

- ✓ Gyventojus skatinti „mokytis visą gyvenimą“, informuoti apie nuotolinių aukštojo mokslo studijų galimybes. Siekiant, kad profesinė kvalifikacija atitiktų darbo rinkos poreikius, skatinti gyventojus nuolat ją kelti arba sudaryti galimybes persikvalifikuoti.
- ✓ Vykdyti nuolatinę socialiai pažeidžiamų asmenų skaičiaus dinamikos ir socialinių grupių poreikių pokyčių stebėseną ir skirti lėšų vasaros ar mokyklinių atostogų metu organizuoti laisvalaikį vaikams iš socialinės rizikos šeimų, pagal socialinio bendravimo įgūdžių formavimo ir tobulinimo programą.

5. EKONOMINĖ IR VERSLO APLINKA

Ekonominė krizės ir ūkio nuosmukis neaplenkė Kėdainių rajono įmonių – jos buvo likviduojamos dėl įvairių priežasčių, pvz.: ženkliai sumažėjusi prekių ir paslaugų paklausa, vėluojantys atsiskaitymai, apyvartinių lėšų trūkumas ir kt. Didelių pokyčių artimiausiais metais nenumatoma – dar didelis nedarbas, maža perkamoji galia, daug socialiai remtinų šeimų, o smulkus ir vidutinis verslas, kuris iš esmės turėtų nulemti ekonominės ir verslo aplinkos patrauklumą, vegetuoja.

Atsigaunant ūkiui, teks regeneruoti sunykusią verslo šakų ar paslaugų infrastruktūrą bei intensyviai skatinti naujų smulkaus ir vidutinio verslo įmonių steigimą, siekiant maksimaliai išnaudojant vietinį potencialą. Būtina vykdyti gyventojų, ypač jaunimo, verslumo didinimo politiką, siekiant, kad didėtų vietinių darbdavių skaičius. Tam galima pasitelkti Kėdainių VIC patirtį ir teikiamos paslaugas, kurios labiausiai orientuotos į pradedančius verslą. Smulkieji verslininkai, kurie veiklą vykdo Kėdainių r. teritorijoje ir jų įmonės yra įregistruotos Kėdainių r. įmonių registre, gali pasinaudoti Savivaldybės smulkiojo verslo rėmimo fondo parama.

Išanalizavus esamą verslo ir ekonominės aplinkos būklę Dotnuvoje parengtos išvados, kuriomis remiantis suformuluoti šios bendrojo plano dalies koncepciniai sprendiniai.

- ✓ Funkciniais, socialiniais – ekonominiais ir kultūriniais ryšiais Dotnuva ypač glaudžiai susijusi su Akademija, todėl abu miesteliai yra traktuotini kaip vienas kito funkcinių interesų, skatinančių konkurencingumą ir bendradarbiavimą, zona.
- ✓ Miestelyje dominuoja smulkios ir mažos įmonės. Darbo vietų skaičius jose netenkina miestelio gyventojų poreikių.

- ✓ Vietinis darbo jėgos potencialas išnaudojamas nepakankamai (neigiama darbo pasiūla, aukštas vietos gyventojų nedarbo, ypač jaunimo tarpe, lygis. Situacijai negerėjant, bus prarasta dalis darbo jėgos potencialo).
- ✓ Žemas darbo užmokestis skatina gyventojų emigraciją į užsienį ar kitus Lietuvos miestus, todėl siekiant stabdyti šias neigiamas tendencijas, būtina gerinti sąlygas verslo plėtrai bei investicijų pritraukimui (pagal tiesioginių vidaus ir užsienio investicijų lygį labai atsiliekama nuo šalies vidurkio).
- ✓ Neišnaudojami gamtiniai resursai turizmo ir su juo susijusių apgyvendinimo, maitinimo ir t.t. paslaugų plėtotei.

Verslo ir ekonominės dalies koncepcijos sprendiniai, numato priemones kurių įgyvendinimas, skatintų investicijas, padėtų gyventojams plėtoti verslus, mažintų bedarbystės lygį ir t.t. Siekiant įgyvendinti šiuos tikslus, numatomi tokie sprendiniai:

- ✓ Skatinti smulkaus ir vidutinio verslo įmonių kūrimąsi, daugiau dėmesio skiriant tradiciniams vietos amatams ir verslams, nes mažėjant dirbančių ŽŪ asmenų skaičiui, tai taptų alternatyva, ieškant pragyvenimo šaltinio.
- ✓ Skatinti ŽŪ produkcijos perdirbimo įmones diegti modernias technologijas, kurios efektyviai prisidėtų prie ir maisto produktų kokybės gerinimo, konkurencingų ES aukštos pridėtinės vertės produktų kūrimo.
- ✓ Skatinti įmones modernizuoti gamybą, siekiant mažinti energijos sąnaudas, reikalingas vienam santykiniam produkcijos vienetui pagaminti, nes pagal šį rodiklį atsiliekama nuo ES šalių.
- ✓ Skatinti įmones efektyviau diegti aplinkosaugines priemones, siekiant mažinti miesto gamtinės aplinkos teršimą. Informuoti apie paramos lėšas ir numatyti lėšų reikiamos dokumentacijos parengimo išlaidų kompensavimui, naujoms įmonėms taikytinos mokesstinės lengvatas, pvz.: nekilnojamojo turto, žemės mokesčio tarifo sumažinimas.
- ✓ ES šalių kontekste Lietuva priskiriama sąlyginai pigesnės darbo jėgos šalių kategorijai. Todėl būtina informuoti potencialius užsienio investuotojus apie verslo kūrimą, įmonės steigimą ar bendradarbiavimą su vietos bendrovėmis, taip pat apie galimybes eksportuoti įmonių produkciją ir pan. Seniūnijai reiktų dalyvauti verslo informacinėse mugėse bei, pasitelkiant Kėdainių r. savivaldybę, pačiai jas rengti, plėtoti kontaktus su užsienio savivaldybėmis ir verslo subjektus vienijančiomis asociacijomis.

- ✓ Kvalifikacijos suteikimo ir perkvalifikavimo paslaugų plėtra yra svarbi – vystantis ekonomikai, Kėdainių r. mažės ŽŪ dirbančiųjų skaičius. Siekiant užkirsti kelią galimų neigiamų socialinių pasekmių – nedarbo lygio augimui, asmenų pajamų mažėjimui, priklausomybei nuo socialinių pašalpų, alkoholio – plitimui, profesijos įgijimo ar persikvalifikavimo programos turi būti prieinamos kaip galima platesniam Dotnuvos seniūnijos gyventojų ratui.
- ✓ Sanglaudos veiksmų skatinimo programai 2007 – 2013 m. laikotarpiu numatyta virš 9 mlrd. Lt. Pagal daugumą šios programos priemonių pareiškėjas galės būti savivaldybė (gamtinės aplinkos, kultūros paveldo išsaugojimas ir pritaikymas rekreacijai bei turizmo plėtrai, viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas: sveikatos, švietimo, ugdymo ir socialinė infrastruktūra, aplinka ir darnus vystymasis ir t.t.). Dotnuvos seniūnijai tikslingai pasirinkus prioritetus, reikėtų aktyviau dalyvauti, rengiant investicinius projektus ir įsisavinant lėšas. Įgyvendinami projektai (per organizuojamus darbų ir paslaugų pirkimų konkursus) sudarys sąlygas uždirbti vietas įmonėms (pvz. statybos rangos, projektavimo darbai, projekte numatyto materialaus turto įsigijimas, projekto administravimo, finansinių, teisinių paslaugų pirkimas).

6. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

Inžinerinės infrastruktūros srityje, laikomasi dviejų pagrindinių nuostatų: modernizuoti ir gerinti esamus tinklus; plėtoti inžinerinių tinklų sistemas tolygiai ir lygiagrečiai urbanistinei plėtrai.

6.1. VANDENTIEKA IR NUOTEKOS

Dotnuva - miestas Kėdainių rajone šalia kelio Kėdainiai – Šiauliai, prie Dotnuvėlės upės, yra nedidelis tvenkinys. Gyvena 867 gyventojai.

Vandens tiekimo sistema vandenį tiekia 60 % gyventojų. Kita gyventojų dalis vandenį gauna iš šachtinių šulinių. Vanduo šuliniuose yra prastos kokybės. Centralizuoto vandentiekio vandenvietė yra miestelio ribose (suvartojama 51100 m³/metus). Gamybinio vandentiekio nėra. Tiekiamas vanduo yra geležingas. Prisijungusiųjų prie vandens tiekimo sistemos gyventojų sudaro 60 %. Nuotekų sistema naudojasi 40.9 % gyventojų (15.0 m³/p).

Vandentiekio tinklai (ilgis~10,70 km) įrengti maždaug prieš 30 metų yra susidėvėję ~ 40%.

3 lentelė. Vidutiniai parduodamo vandens kiekiai ir esamos vandenvietės

Eil. Nr.	Vandenvietės pavadinimas	Projektuojami pajėgumai t.m ³ /metus	Vidut. parduodami vandens kiekiai t.m ³ /metus	Kiti duomenys
1	Dotnuvos vandenvietė	438.000 Išnaudojamas pajėgumas 3,6 %	51.100	Gyv. skaičius 867
				Vartotojai 223
				Gręžinių skaičius- 3

4 lentelė. Komunikacijų rodikliai

Metai	Vandentiekis			Buitinės nuotekos tūkst.m ³ /m	Nuotekų valymas, našumas tūkst.m ³ /m	Lietaus nuotekos tūkst. m ³ /m	Vandens gerinimas	Vandenvietės našumas, tūkst. m ³ /parą
	Abonentai vnt.	Suvartojama tūkst. m ³ /metus m ³ /parą; m ³ /metus						
2009	223	140	51100	5600	Siurblinė 18300	nėra	Fe šalinimas nėra	3,6

Buitinių nuotekų tinklų ilgis ~ 4,66 km.

Vandentiekio tinklų ilgis ~ 10,70 km.

Planuojamoje Dotnuvos miestelio teritorijoje vandens tiekimas numatomas iš Dotnuvos vandenvietės. Vandenvietės pajėgumas šiuo metu išnaudojamas dalinai. Įvertinus vandenvietės pajėgumą pagal vandenvietėje instaliuotų siurblių projektinį našumą ir dabartinį vandens suvartojimą, gyventojų demografinę situaciją, pramonės nebuvimą, galima daryti išvadą, kad eksploatuojama vandenvietė yra pajėgi aptarnauti perspektyviniame laikotarpyje prognozuojamą gyventojų skaičių.

Ateityje plėtojant verslo sektorių vandens poreikis turi būti nustatomas atskirai. Yra padaryta prielaida, kad vandenvietė bus pajėgi aprūpinti geriamuoju vandeniu visus vartotojus.

Esamų geriamo vandentiekio tinklų ilgis yra 10,70 km. 19 % vamzdžių būklė gera, apie 15 % patenkinama, apie 66% vamzdžių būklė bloga, reikia keisti naujais.

Vandenvietėje yra 3 gręžiniai. Vandens slėgis tinkluose pakankamas, yra II-o pakėlimo siurblinė ir nugeležinimo įrenginiai. Dotnuvos vandenvietės II-o pakėlimo siurblinė aprūpina geriamuoju vandeniu Dotnuvos miestelį ir Akademiją. SAZ įrengta 50 m. atstumu.

Vandens suvartojimas Dotnuvoje: 140 m³/p, 51100 m³/metus. Centralizuotai tiekiamo vandens abonentų skaičius - 223 vnt. Geriamo vandens kokybė atitinka Lietuvos higienos normą HN 24:2003.

VANDUO ŽALIŲJŲ PLOTŲ LAISTYMOI

5 lentelė. Miestelio gatvių ir žaliųjų plotų laistymui

Eil. Nr.	Pavadinimas	Laistymo norma 1 gyv./parą	Gyventojų skaičius vnt.	m ³ /parą
1.	Žaliųjų plotų, aikščių gatvių laistymas	50	867	43,35
2.	T.sk. iš vandentiekio tinklų (50 %)	-		21,68

VANDENS KIEKIAI PRIEŠGAISRINIAMS REIKALAMS

Pagal „Priešgaisrines apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos“ direktoriaus įsakymo (NR. 1-168) 2009.05.22. lentelę 1 Dotnuvos miestelyje vienu metu kilusių gaisrų skaičius būtų:

6 lentelė.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Gaisrų skaičius vnt	Debitas, l/sek		Gaisro trukmė val.	Vandens kiekis m ³
			Vienam gaisrui	Bendras		
1	Išorės gaisrų gesinimas	1	10	10	3	10,8

BUITINĖS NUOTEKOS

Dotnuvos miestelyje veikia centralizuota mišrioji buitinių nuotekų sistema biologinio valymo įrenginiai, kurių būklė patenkinama. Nuotekų tinklų ilgis apie 4,66 km.

7 lentelė. Išvalytų ir perpumpuotų nuotekų kiekiai

Gyventojų skaičius		Gyventojų skaičius procentais		Nuotekų kiekis tūkst. m ³ /metus	
vanduo	nuotekos	vanduo	nuotekos		Nuotekų kiekis
625	305	60	35	18250	5600

Buitinių nuotekų sistema naudojasi 305 abonentai (109 abonementai).

Netvarkytos nuotekos individualiai šalinamos gyvenamojoje aplinkoje, surenkamos duobėse bei kitais būdais. UAB „Kėdainių vandenys“ teikia nuotekų surinkimo bei išvalymo paslaugas iš išsėmimo duobių.

Veikia nuolatinio veikimo biologiniai valymo įrenginiai be azoto ir fosforo šalinimo (50,0 m³/p). Išvalymas pagal BDS7 - 99%, pagal SM - 95%. Perteklinis dumblas vežamas į Kėdainių nuotekų valyklos įrenginius, po to sandėliuojamas dumblo aikštelėse. Nuotekų dumblo sausavimo ir saugojimo aikštelės yra su apatiniu drenažu ir su paviršinio vandens nuleidimu.

Nuotekų surinkimas 50,0 m³/p. Tarša pagal bendrąjį azotą (N) – 0,5 kg/p, pagal fosforą (P) – 0.1 kg/p. Yra biologiniai valymo įrenginiai.

Išvalytas vanduo išleidžiamas į Dotnuvėlės upę.

Buitinių nuotekų plėtra bus vykdoma pagal Kėdainių rajono vandentiekio – nuotekų specialųjį planą, numatant praplėsti buitinių nuotekų tinklus, įvertinant, kad dalis gyventojų neturi buitinių nuotekų.

Būtina pastoviai daryti Dotnuvėlės upės vandens kokybės tyrimus, tirti dumblą išsiaiškinti, ar dumblas nėra užterštas sunkiaisiais metalais.

8 lentelė. Prognozuojamas buitinių nuotekų kiekis

Gyventojų skaičius Dotnuvoje	m³/p	Tūkst. m³/met
2020 m. - 900 žm.	245	88
Komunalinei sričiai -23 %	57	21
Pramonei - 10%	24,5	8,8
Infiltracijai - 12%	36	13
		Viso: 130,8

Buitinės nuotekos iš gyvenamųjų namų, neprijungtų prie miestelio nuotakyno, išvežamos į Akademijos nuotekų valymo įrenginius, pastatų savininkams sudarius su UAB „Kėdainių vandenys“ atitinkamą sutartį. Šiuo metu veikia 5 buitinių nuotekų siurblinės (pagrindinės siurblinės našumas 60 m³/parą). Biologinių valymo įrenginių pajėgumas sudaro 18250 m³/metus, juose nėra specialaus azoto ir fosforo šalinimo – būtina numatyti valymo įrenginių rekonstravimą, praplėtimą. Ateityje veiks ir bus išvystyta centralizuota nuotekų sistema, kurios užimamą teritoriją reikės praplėsti.

Dotnuvos miestelio nuotekų valymo įrenginių sanitarinė apsaugos zona 100 m.

Prognozuojamam buitinių nuotekų kiekio išvalynui, esamus nuotekų įrenginius reikės rekonstruoti.

LIETAUS NUOTEKOS

Lietaus nuotekų Dotnuvos miestelyje nėra. Dalis paviršinių nuotekų patenka į buitinių nuotekų sistemą. Paviršinių nuotekų surinkimas bus įrengtas centrinėje miestelio dalyje. Ties išleistuvais į atvirus vandens telkinius numatoma įrengti nuotekų valykla su naftos-smėlio sėsduintuvais.

Numatomi uždaviniai :

- Išplėsti centralizuotus nuotekų tinklus maksimaliai prijungiant prie bendro nuotakyno tuos vartotojus, kurie šiuo metu jau vartoja centralizuotai tiekiamą geriamąjį vandenį, tačiau nuotekų tvarkymu rūpinasi individualiai;
- Numatyti atskirtąją nuotekų sistemą, numatyti priemones, užkertančias kelią paviršinių nuotekų patekimui iš aplinkinių teritorijų;
- Paviršinių nuotekų tvarkymo sistemos turi būti įrengiamos visose naujai planuojamose potencialiai teršiamose teritorijose (pvz. mechanizacijos kiemuose, degalinėse ir kt.);
- Išplėsti centralizuotus vandentiekio ir nuotekų tinklus planuojamoje teritorijoje;
- Dalis vandentiekio tinklų paklota per gyventojų sklypus, yra susidėvėję, dažnai genda, sunku juo eksploatuoti - būtina juos perkloti, pakeisti trasų vieta;
- Įrengti priešgaisrinius hidrantus pagal priešgaisrinius reikalavimus, pagerinti privažiavimus prie priešgaisrinio vandens telkinio;
- Esamus valymo įrenginius išplėsti, rekonstruoti.

Vandentiekio – nuotekų skyrius sudarytas vadovaujantis: UAB „Kėdainių vandenys“ duomenimis; Dotnuvos seniūnijos duomenimis; Kėdainių rajono vandentiekio – nuotekų specialiuoju planu SS 09-089-SPL.

6.2. ŠILUMOS TIEKIMAS

Dotnuvos miestelyje eksploatuojama viena katilinė, kuras – malkos ir anglis.

Numatomi uždaviniai :

- Įgyvendinti šilumos taupymo priemones pastatuose.

- Skatinti vartoti vietinį, ekologiškai švaresnį organinį kurą (medžių atliekas, skiedras, šiaudus, šieną, medžių genėjimo atliekas, pakelių šienavimo atliekas ir kt.).

6.3. ELEKTROS TIEKIMAS

Dotnuvos miestelio elektros perdavimo ir skirstymo sistema yra dalis Lietuvos energetinės sistemos, susidedanti iš aukštos įtampos perdavimo tinklo ir elektros skirstymo vartotojams bei žemesnės įtampos skirstomojo tinklo.

Dotnuvos miestelyje per 2010 metus suvartota – 1,28 mln kWh, prognozuojamas elektros suvartojimas apie 1,3 mln kWh.

9 lentelė. Pagrindinės elektros trasų techninės charakteristikos Dotnuvos miestelio planuojamoje teritorijoje

Pavadinimas	Vienetai	Dotnuvoje (planuojamoje teritorijoje)
35 kV transformatorių pastotės	vnt.	1
35 kV oro linijos	km.	~ 3,0
6-10 kV transformatorių pastotės	vnt.	9
6-10 kV oro linijos	km.	6,6
0,4 kV oro linijos	km.	19,3
0,4 kV kabelinės linijos	km.	3,03
6-10 kV kabelinės linijos	km.	1,42

Skirstomųjų transformatorių 6-10 kV pastorių būklė gera.

35 kV transformatorių pastotę numatoma rekonstruoti.

Esamų abonentų skaičius – 543 vnt.

Planuojamoje Dotnuvos miestelio teritorijoje elektros tinklų plėtra galima. Planuojant teritoriją, keičiantis išplanavimui ir gatvių schemai, atskiriems objektams arba kvartalamis elektros tinklus projektuoti pagal naujai išduotas technines projektavimo sąlygas.

Numatomi uždaviniai :

- Patikimai ir saugiai aprūpinti energija visas ūkio šakas.
- Didinti elektros energijos paskirstymo efektyvumą, mažinti energijos nuostolius skirstomuosiuose tinkluose.

- Skatinti energijos gamybą iš vietinių atsinaujinančiųjų (vėjo, saulės, geotermine energija, biomasė) ir atliekinių išteklių, diegti šiuolaikiškus alternatyvius energijos gamybos metodus.
- Atnaujinti elektros energijos tiekimo infrastruktūrą.
- Siekti, kad vietiniai atsinaujinantieji ir atliekiniai energijos ištekliai 2025 metais sudarytų ne mažiau kaip 20 procentų bendro pirminės energijos balanso.

6.4. ATLIEKŲ TVARKYMAS

Dotnuvos miestelio seniūnijos vaidmuo, plėtojant atliekų tvarkymo sistemą yra apibrėžtos Kėdainių rajono komunalinių atliekų tvarkymo taisyklėse bei Lietuvos respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose atliekų tvarkymą.

Nepavojingos atliekos iš Dotnuvos miestelio vežamos į Kėdainių Zabieliškio regiono nepavojingų atliekų sąvartyną. Į jį atliekos vežamos iš viso Kėdainių regiono. Uždarius visus aplinkosaugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus, tai vienintelis regione veikiantis nepavojingų atliekų sąvartynas. Sąvartyne šalinamos tik nepavojingos atliekos: mišrios komunalinės atliekos (likusios po rūšiavimo, perdirbti ar kitaip naudoti netinkamos buitinės atliekos) bei kitos atliekos, kurios nepriskiriamos pavojingoms atliekoms.

Individualių namų Dotnuvos bendrojo naudojimo konteineriai išvežami kartą per savaitę.

Susikaupusias stambiagabaritines atliekas gyventojai gali nemokamai gabenti į Kėdainių mieste J. Basanavičiaus gatvės gale įrengtą atliekų priėmimo punktą.

Aikštelė pastatyta įgyvendinant projektą „Kauno regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“, finansuojamą Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos lėšomis.

Į Kėdainių atliekų priėmimo aikštelę gyventojai gali atvežti: medienos atliekas, skaidrų ir spalvotą stiklą, popierių; plastiką, buitinius prietaisus (šaldytuvus, televizorius, virykles, žaislus, elektros prietaisus ir kitus įrenginius), metalą, padangas, pavojingas buitines atliekas (liuminescencines lempas, akumuliatorius ir galvaninius elementus, senus tepalus, transporto priemonių oro ir tepalo filtrus bei kitas pavojingas buityje susidarancias atliekas); buityje susidariusias statybines atliekas.

Biologiškai suįrančias atliekas (smulkias šakas, lapus, nupjautą žolę) - gyventojai gali vežti į aikštelę Zabieliškio sąvartyne.

Numatomi uždaviniai :

- Užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą.
- Skatinti atliekų surinkimą, rūšiavimą, perdirbimą ir antrinį panaudojimą.

7. SUSISIEKIMO SISTEMA

Atsižvelgiant į Dotnuvos miestelio bendrojo plano tikslus bei į esamos būklės analizėje nustatytus Dotnuvos miestelio susisiekimo ypatumus ir trūkumus, formuojami tokie strateginiai miestelio susisiekimo sistemos plėtros tikslai:

- ✓ Gerinti susisiekimą miestelio viduje, automobilių bei pėsčiųjų eismo sąlygas miestelio gatvėse ir bendrą gatvių būklę;
- ✓ Mažinti Dotnuvos miestelį kertančio tranzitinio krašto reikšmės kelio Nr.144 Jonava-Kėdainiai-Šeduva eismo neigiamą poveikį;
- ✓ Formuoti susisiekimo infrastruktūrą numatomose urbanizuoti teritorijose;
- ✓ Skatinti keliones nemotorizuotu transportu.

Pagrindiniai Dotnuvos miestelio išoriniai transporto ryšiai realizuojami automobilių keliais. Nors planuojama teritorija šiaurės rytuose ribojasi su geležinkelio linija Jonava – Radviliškis, Dotnuvos geležinkelio stotis yra už 4 km nuo Dotnuvos ir į planuojamą teritoriją nepatenka, o geležinkelio įtaka miestelio pasiekiamumui yra nereikšminga.

Dotnuvos miestelis ir likusi planuojamos teritorijos dalis yra pasiekiami krašto keliu Nr.144 Jonava-Kėdainiai-Šeduva bei rajoninės ir vietinės reikšmės keliais. Svarbiausiais miestelio tiek išoriniam, tiek vidiniam susisiekimui yra krašto reikšmės kelias Nr. 144, kuris užtikrina prisijungimą prie magistralinių kelių tinklo. Kelias pietryčių kryptimi jungia Dotnuvos miestelį su rajono centru Kėdainiais bei su artimiausiu magistralinės reikšmės keliu Nr. A8 Panevėžys – Aristava – Sitkūnai (tarptautinis kelio Nr. E67), priklausančiu vienam iš svarbiausių Lietuvos respublikos teritoriją kertančių automobilių transporto koridorių Varšuva – Kaunas – Ryga – Talinas – Helsinkis (Via Baltica). Šiaurės vakarų kryptimi kelias jungia Dotnuvą su magistralinės reikšmės keliu Nr. A9 Panevėžys – Šiauliai.

Miestelio ribose kelias Nr. 144 sutampa su pagrindine Vytauto gatve ir formuoja miestelio gatvių tinklo ašį. Šiaurės vakarų kryptimi Vytauto gatvė pereina į Tilto gatvę, kuri yra užstatyta kelio Nr. 144 dalis, jungianti Dotnuvos miestelį su už 4 km esančiu Akademijos miesteliu. Taigi, ištisas 6 km ilgio kelio Nr. 144 ruožas eina per užstatytas Dotnuvos ir Akademijos miestelių ir priemiesčių teritorijas.

Eismo intensyvumo duomenys leidžia manyti, kad kelias Nr. 144 pasižymi gan dideliu tranzitiniu eismu. 2009 metais eismo intensyvumas kelyje siekė 4857 automobilių per parą Kėdainių kryptimi ir 4635 auto per parą Akademijos, Baisiogalos kryptimis. Net 15 % kelių

važiuojančių automobilių buvo sunkvežimiai. 2010 metais bendras eismas kelyje šiek tiek sumažėjo, tačiau sunkvežimių skaičius išliko nepakitęs.

Avaringumo požiūriu Vytauto gatvė, jos sankryžos ir perėjos yra pavojingiausios planuojamoje teritorijoje, nes būtent tose vietose, kur vietiniai automobilių ir pėsčiųjų srautai kerta tranzitinius automobilių srautus (t.y. sankryžose ir perėjose), avarių pavojus smarkiai padidėja.

Įvertinant tai, kad kelias Nr. 144:

1) pasižymi dideliu tranzitiniu eismu;
2) ilgoje 6 km atkarpoje eina per užstatytas teritorijas, todėl jame ribojamas greitis, kas kelia nepatogumų juo važiuojantiems tranzitu;

3) yra potencialiai pavojingas visiems eismo dalyviams, ypač vietose, kur jį kerta (arba įsilieja) vietiniai pėsčiųjų ir automobilių srautai;

4) yra vienas didžiausių Dotnuvos miestelio taršos šaltinių,

5) sunkiasvorio transporto keliama vibracija kenkia kultūros paveldo objektams (Bažnyčios ir buv. vienuolyno ansamblis (unikalus objekto kodas 1408)), siūloma suformuoti Dotnuvos miestelį apeinančią trasą (aplinkkelį), į kurią būtų galima nukreipti keliu važiuojantį tranzitinį sunkvežimių eismą.

Šio bendrojo plano sprendiniais aplinkkelį siūloma formuoti kiek įmanoma trumpesnę ir ekonomišką, panaudojant esamus vietinės reikšmės kelius ar mažai užstatytas gatves. Palanki vieta trasai būtų Lauko g. ir jos tęsinys link Akademijos miestelio. Taip pat susisiekimo infrastruktūrai numatoma rezervuoti teritoriją šiaurės rytų pusėje, lygiagrečiai geležinkelio linijai, taip išsaugant perspektyvinį infrastruktūros koridorių, kurio įgyvendinimas šiuo bendruoju planu dėl ekonominių priežasčių neįmanomas.

Valstybinės reikšmės kelių (rajoninių kelių Nr. 2018 ir 2022) tęsiniais yra ir kitos svarbiausios Dotnuvos miestelio gatvės – Vilties, Ažuolaičių, Volučių, o Ruokio, Lauko, Sodų ir Daumantų gatvės už miestelio ribų pereina į vietinės reikšmės kelius. Visos šios gatvės miestelio ribose turi asfaltbetonio dangą, jų būklė ir eismo sąlygos jose yra geros.

Dalis miestelio gatvių yra neasfaltuotos. Tokių gatvių dangos (žvyro arba grunto) linę greičiau dėvėtis, yra nelygios, dulka, o tai blogina eismo sąlygas bei sąlygoja didesnę taršą, kelia nepatogumų gyventojams. Nepatogumų miestelio gatvėse kelia ir šaligatvių, pėsčiųjų bei dviračių takų trūkumas. Šaligatviai bei pėsčiųjų takai pilnai įrengti tik Vytauto gatvėje, o kitose svarbesnėse (net ir asfaltuotose) gatvėse šaligatviai įrengti ne visame ilgyje, o epizodiškai, daugiausiai arčiau miestelio centro. Žvyruotų gatvių asfaltavimas, šaligatvių ar pėsčiųjų takų prie

gatvių įrengimas, bei bendros gatvių būklės gerinimas šiame bendrajame plane įvardinamas kaip vienas iš prioritetinių susisiekimo infrastruktūros plėtros uždavinių.

Dėl tankaus kai kurių gatvių užstatymo šaligatviams įrengti trūksta vietos. Kad pėstieji ir dviratininkai jaustųsi saugiai naudodamiesi gatvių važiuojamąja dalimi ateityje, pageidautina, kad eismo intensyvumas miestelio gatvėse nedidėtų. Tačiau keliones automobiliais miestelio ribose skatina nekompaktiškas miestelio išplanavimas, kuris primena žvaigždės formą – užstatytos teritorijos driekiasi tolyn nuo centrinės miestelio dalies pagrindinių gatvių tęsinyje esančių kelių pakraščiais. Gatvių tinklas yra nerišlus, o dėl tokio išplanavimo kelionių miestelio viduje atstumai neracionaliai pailgėja.

Siekiant padidinti gatvių tinklo rišlumą planuojamos naujos gatvės, didesnė dalis kurių patenka į numatomas urbanizuoti teritorijas. Gatvės planuojamos prisiderinant prie esamo gatvių tinklo išplanavimo. Tokiu būdu siekiama:

- Miestelio gatvių tinklui suteikti daugiau rišlumo bei „sutrumpinti“ atstumus tarp atskirų miestelio dalių;
- Tankinti miestelio gatvių tinklą. Tankesniame gatvių tinkle automobilių eismas pasiskirstys optimaliau, todėl tikėtina, kad esamose gatvėse automobilių eismo intensyvumas ateityje didės labai neženkliai arba nedidės visai.

Taip pat tikėtina, kad pagerėjęs susisiekimas miestelio viduje ir sutrumpėję kelionės atstumai paskatins miestelio gyventojus daugiau keliauti pėsčiomis arba naudojant nemotorizuotas transporto priemones.

8. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS VISUOMENĖS POREIKIAMS

Teritorijos rezervuojamos šiems visuomenės poreikiams:

- Susisiekimo infrastruktūrai;
- Inžinerinei infrastruktūrai;
- Saugomoms teritorijoms;
- Naudingų iškasenų gavybai;
- Krašto gynybos poreikiams;
- Svarbioms miesto funkcinėms zonoms.

Dotnuvos miestelio teritorijoje bendrojo plano sprendiniai nenumato naujų saugomų teritorijų bei naujų teritorijų krašto gynybai. Planuojamoje teritorijoje yra aptiktas prognozinis naudingųjų iškasenų (žvyro) gavybos telkinys, kuris šiuo metu nėra naudojamas.

Miestelio bendrojo plano sprendiniai numato rezervuoti teritorijas visuomenės poreikiams kelių (gatvių) infrastruktūros, inžinerinės infrastruktūros plėtrai bei šioms miestelio funkcinėms zonomis: miestelio želdynams, parkams, centrinei aikštei.

8.1. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS SUSISIEKIMO (KELIŲ, GATVIŲ) INFRASTRUKTŪRAI

Eismo sąlygų automobiliams ir pėstiesiems gerinimas, gatvių asfaltavimas (rekonstrukcija), šaligatvių ar pėsčiųjų takų prie gatvių įrengimas, bei bendros gatvių būklės gerinimas Dotnuvos miestelio bendrajame plane įvardinamas kaip vienas iš svarbiausių ir prioritetinių susisiekimo infrastruktūros plėtros uždavinių.

Gatvių ir kelių rekonstravimas ar naujų jungčių planavimas susijęs su didesnio ploto kelių apsaugos zonomis ar tiesiog naujų teritorijų poreikiu. Naujos gatvės ir gatvių tinklo plėtra planuojama numatomose urbanizuoti teritorijose, prisiderinant prie esamo gatvių tinklo išplanavimo (dauguma – esamų gatvių tęsinyje).

8.2. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS INŽINERINEI INFRASTRUKTŪRAI

Inžinerinės infrastruktūros plėtra ir modernizavimas miestelio teritorijoje, įgyvendinant bendrojo plano sprendinius yra susijęs su:

- Buitinių nuotekų plėtra, kuri vykdoma pagal Kėdainių rajono vandentiekio – nuotekų specialųjį planą, numatant praplėsti buitinių nuotekų tinklus bei rekonstruoti esamus;
- Naujų inžinerinių tinklų tiesimas planuojamas numatomose urbanizuoti teritorijose, naujai planuojamose susisiekimo trasose;
- Numatomi nauji vandentiekio tinklai gatvėse, patenkančiose į miestelio plėtros ribas.

8.3. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS SVARBIOMS MIESTELIO FUNKCINĖMS ZONOMS

Dotnuvos miestelio bendrojo plano sprendiniams įgyvendinti numatoma teritorijų rezervavimas naujai planuojamai aikštei su parko teritorija miestelio centrinėje dalyje. Taip numatoma rezervuoti teritoriją kapinių plėtrai.

Bendrojo plano sprendiniuose nurodomos preliminarios teritorijos, reikalingos panaudoti visuomenės poreikiams. Tai žemės plotai, numatyti parkams ir kitiems rekreaciniams objektams, gyvenviečių infrastruktūrai ir kt. Šių plotų detalesnis tvarkymas, atskiriant galimas privatizuoti žemės sklypų dalis, galimas tik parengus kiekvienos teritorijos specialųjį ar detalųjį planą.

9. SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO PRIORITETAI

Nauja urbanizuojamų teritorijų plėtra – naujas teritorijų įsisavinimas, keičiant žemės tikslinę paskirtį iš žemės ūkio į kitą paskirtį. Naujos plėtros teritorijos įsisavinamos tik įrengus susisiekimo ir inžinerinę infrastruktūrą, bendrojo naudojimo teritorijas bei želdynus.

Bendrojo plano sprendiniuose nustatytoms urbanizuojamoms teritorijoms taikant visus strateginius plėtros būdus, būtina išsaugoti gamtinio karkaso elementus, gamtos ir kultūros paveldo objektus, suformuoti kokybišką urbanistinę struktūrą ir architektūrinius sprendinius.

Įgyvendinant BP sprendinius, ypač svarbi plėtros valdymo būtinybė. Tam tikslinga numatyti prioritetinę plėtrą savivaldybės vystomoms teritorijoms, kur ji gali prisiimti atsakomybę dėl visapusiško kompleksinio ir pilnaverčio teritorijų parengimo ir užstatymo ne tik teritoriniu, bet ir infrastruktūriniu (socialiniu, inžineriniu, transportiniu) aspektu.

Miestelio plėtros prioritetai galėtų būti šie:

inžinerinės infrastruktūros modernizavimas ir plėtra;

miestelio centro kokybinis modernizavimas;

rišlaus gatvių tinklo plėtra;

darbo vietų kūrimas svarbiausiose naujai įsisavinamose teritorijose.

Patvirtinus BP, vykdoma BP sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringas), priežiūra ir kontrolė. Kartu su teritorijų planavimo duomenų banku nuolat kaupiama ir analizuojama

informacija, nustatomas investicijų poreikis, rengiamos programos BP sprendiniams įgyvendinti. BP sprendinių įgyvendinimo stebėsenai (monitoringui), rekomenduojama indikatorių sistema:

10 lentelė. BP sprendinių įgyvendinimo stebėsenos (monitoringo) rekomenduojama indikatorių sistema

Indikatoriai	Monitoringo duomenys	Prognozė
A. Gyventojų skaičius		
B. Žemės naudojimas (teritorijos tipas; ha / m²/1 gyv.):		
<i>Užstatytos ir užstatomos teritorijos:</i>		
Miestelio centro teritorija		
Specializuotos viešojo prioriteto objektų teritorijos		
<i>Rekreacinės teritorijos</i>		
Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos		
Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos		
Verslo, gamybos, pramonės teritorijos		
<i>Neužstatytos ir neužstatomos teritorijos:</i>		
Techninės infrastruktūros teritorijos		
Aikštės		
Centriniai želdynai		
Mišakai		
Kitos neužstatytos, tame tarpe žemės ūkio teritorijos		
C. Vanduo, nuotekos, m³/1 gyv./metus		
1. Paimta vandens		
2. Išleista nuotekų		
3. Sunaudota vandens		
4. Sunaudota ūkiui ir buičiai vandens		
5. Sunaudota energetikoje		
6. Sunaudota pramonėje		
D. Oras, stacionarių taršos šaltinių taršos emisija, kg/1gyv./metus		
1. Bendras išmetamų medžiagų kiekis		
2. Sieros oksidai		
3. Azoto oksidai		
4. Anglies monoksidas		
5. Lakūs organiniai junginiai		
Mobilių šaltinių taršos emisija kg/1gyv./metus		
1. Bendras išmetamų medžiagų kiekis		
2. Sieros oksidai		
3. Azoto oksidai		
4. Anglies monoksidas		
5. Angliavandeniai		
6. Suodžiai		
E. Būstas, m²/1 gyv.		
Gyvenamojo ploto vidurkis		

Priklausomai nuo tyrimų specifikos, duomenų bazėse kaupiamos ir prieinamos informacijos, rekomenduojama indikatorių sistema monitoringui gali būti dalinai transformuojama ir tobulinama.